

Concept Notulen

ABN AMRO Bank N.V.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders ABN AMRO Bank N.V.

23 April 2025

Hoofdkantoor ABN AMRO Gustav Mahlerlaan 10, Amsterdam

14:00 – 17:36

(Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering)

1 OPENING EN MEDEDELINGEN

De voorzitter

Goedemiddag. Het is precies 14.00 uur. Ik heet u, geachte aandeelhouders en certificaa houders, van harte welkom. Ik open de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van ABN AMRO. Namens de Raad van Commissarissen van ABN AMRO is de voltallige raad aanwezig. Hier links van mij zit Arjen Dorland, vicevoorzitter en voorzitter van de remuneratiecommissie. Achter mij zitten Sarah Russell, voorzitter van het Audit Committee, Michiel Lap, voorzitter van de Risk and Capital Committee, Laetitia Griffith, Mariken Tannemaat en Femke de Vries als voorzitter van het Supervisory Sustainability Committee. Ikzelf ben aanwezig als de voorzitter van de Raad van Commissarissen en voorzitter van het Selection and Nominations Committee. Namens de Executive Board zijn de volgende bestuursleden aanwezig op het podium: Robert Swaak, CEO, Ferdinand Vaandrager CFO en Serena Fioravanti, de Chief Risk Officer. In de zaal zitten Carsten Bittner Chief Innovation & Technology Officer, Dan Dorner Chief Commercial Officer Corporate Banking, Choy van der Hooft, CCO van Wealth Management, Annerie Vreugdenhil CCO van Personal en Business Banking en Ton van Nimwegen de Chief Operations Officer. Als secretaris van deze vergadering treedt op Hanneke Dorsman, General Counsel en Company Secretary van ABN AMRO. Marguerite Bérard, het voorgestelde nieuwe lid van de Executive Board van de ABN AMRO, is uiteraard ook aanwezig. Zij zal zich straks aan u voorstellen. Namens EY, onze accountant, is Hanneke Overbeek aanwezig en namens de Raad van Medewerkers, Arlene Bosman. De notaris Bart-Jan Kuck Zuidbroek Notarissen is aanwezig om tijdens deze vergadering toezicht te houden op het correcte verloop van de stemmingen.

Graag vraag ik uw aandacht voor een aantal mededelingen van huishoudelijke aard. Aandeelhouders en certificaa houders wonen deze Algemene Vergadering fysiek of virtueel bij. Daarnaast was het mogelijk om stemrecht uit te oefenen via elektronische of schriftelijke volmacht. De vergadering is in het Nederlands. Zoals gebruikelijk zendt ABN AMRO deze vergadering rechtstreeks uit via een webcast op de website van de ABN AMRO, zowel in het Nederlands als in het Engels. Van de hele vergadering maken wij een geluidsopname ten behoeve van het opmaken van de notulen en deze notulen zullen uiterlijk vanaf 22 juli 2025 gedurende drie maanden beschikbaar zijn voor commentaar op de ABN AMRO-website. De notulen worden daarna overeenkomstig de statuten vastgesteld en ondertekend door de secretaris en door mijzelf als voorzitter.

Ik constateer dat de aandeelhouders en certificaa houders overeenkomstig de wet en de statuten zijn opgeroepen. De vergadering kan dus rechtsgeldige besluiten nemen en de aandeel- en certificaa houders hebben geen voorstellen ter behandeling in deze vergadering ingediend.

Dan een korte toelichting op de gang van zaken tijdens de vergadering. U heeft de agenda gezien in de convocatie. Wij stellen alle aandeelhouders en certificaa houders in de gelegenheid de vergadering te volgen en actief aan de vergadering deel te nemen. Bij de beantwoording van de vragen per agendapunt zullen wij eerst de vragen die wij vooraf hebben ontvangen beantwoorden. Vervolgens zullen we de vragen beantwoorden die door de deelnemers tijdens de vergadering zijn gesteld in de zaal of via de livechat.

Sommige agendapunten bestaan uit meerdere onderdelen, bijvoorbeeld agendapunt 2. Wij zullen eerst alle onderdelen en presentaties behorend bij een afzonderlijk agendapunt achter elkaar behandelen en daarna de vragen beantwoorden die betrekking hebben op het geheel van die presentaties. Onder agendapunt 2 zal dat het geval zijn na de presentatie van EY. Aangezien agendapunt 2 (e) ter adviserende stemming aan u wordt voorgelegd, zal voorafgaande aan deze stemming al gelegenheid worden gegeven hierover vragen te stellen voor zover deze betrekking hebben op het bezoldigingsverslag over 2024.

U kunt gedurende de vergadering vragen stellen zowel in de zaal als via de livechat en ik verzoek u maximaal drie vragen per agendapunt te stellen tijdens de vergadering.

Deelnemers hebben tijdens de hele vergadering de mogelijkheid hun stem uit te brengen. Zoals u kunt zien, is de stemming al geopend. De stemming zal mogelijk blijven tot sluiting van agendapunt 9. Dit is het laatste agendapunt dat ter stemming wordt voorgelegd. Wij zullen de stemuitslagen daarom pas aan het eind van de vergadering bekend maken. Tot zover de punten van huishoudelijke aard.

Voordat ik het woord geef aan Robert Swaak voor het verslag van de Executive Board wil ik allereerst stilstaan bij een aantal actuele zaken.

In het afgelopen jaar zijn zekerheden verdwenen waarmee generaties zijn opgegroeid. Het is belangrijker dan ooit dat wij als Europa als Nederland en als Bank, de leiding nemen en onze toekomst vormgeven.

Het blijven steunen op langjarige samenwerkingsverbanden is aan sterke erosies onderhevig. Dat leidt tot onzekerheid en volatiliteit, maar het biedt ook vele mogelijkheden. Met name moeten wij inzetten op voortgaande en versnelde integratie in Europa teneinde die onzekerheden het hoofd te bieden. Door nauwer samen te werken kunnen wij onze zelfstandigheid in Europa garanderen.

In mijn ogen heeft juist ons land als één van de grondleggers van de Europese eenwording en als één van de belangrijkste economieën in de EU een grote verantwoordelijkheid en dienen wij het voortouw te nemen in het Europese debat ter zake. Dat betekent onder andere het creëren van draagvlak voor vernieuwing en het voeren van consistent beleid. Wanneer dat niet gebeurt, verschuiven beide verder naar de achtergrond en vergroot het de onzekerheid bij onze klanten. We kunnen de moeilijke politieke keuzes niet blijven doorschuiven naar een toekomstige generatie.

Voor de bank betekent dit het waarborgen van het maatschappelijk vertrouwen, het aanscherpen van de strategie het versterken van de executie en een voortdurende focus op onze klanten. Het afgelopen jaar heeft ABN AMRO goed afgerond als we kijken naar de inkomsten en het groeiend gevoel van urgentie om zaken uit het verleden te herstellen. Er is voortgang geboekt op de strategie, of het nu gaat om de versterking van onze positie in Noordwest-Europa en de grootzakelijke markt, of de inspanning om onze klanten vooruit te helpen bij de verduurzaming van hun activiteiten.

Maar wij moeten de bank tegelijkertijd laten groeien zonder te veel kapitaal in te zetten. Op dit vlak zijn er nog zaken die op een oplossing wachten, zoals de risico-gewogen activa waarmee het weliswaar de goede kant op gaat, maar die nog altijd te hoog zijn voor ons balanstotaal. Dat belemmert soms de uitvoering van onze strategie.

Onze mensen zijn een belangrijke factor bij het oplossen van die problemen uit het verleden én het verder laten groeien van de bank. Binnen de Raad van Commissarissen is er brede waardering voor de manier waarop zij hun werk doen en onze klanten verder helpen. Onze medewerkers zijn in 2024 geconfronteerd met veel veranderingen en toch blijft de betrokkenheid zeer groot. Onze mensen geloven in het werk dat zij doen. Zij zijn toegewijd en trots op ABN AMRO. Daar wil ik namens alle Commissarissen graag bijzonder veel dank voor uitspreken.

We gaan nu over naar agendapunt 2 en we beginnen met 2 (a), het bespreken van het verslag van de Executive Board. Ik geef daarvoor graag het woord aan de heer Swaak.

2 GEÏNTEGREERD JAARVERSLAG EN CORPORATE GOVERNANCE

2.a Verslag van de Executive Board over 2024 (ter bespreking)

De heer Swaak

Dank je wel, Tom. Namens de Executive Board zal ik inderdaad een toelichting geven op onze activiteiten en de resultaten van het afgelopen jaar. 2024 was een jaar waar ongelooflijk veel is gebeurd, zowel in de wereld als bij de bank.

We leven in een wereld die zich in een razendsnel tempo ontwikkelt. In 2024 hield bijna de helft van de wereldbevolking verkiezingen, wat een significante geopolitieke en economische impact heeft gehad. Het heeft effecten gehad, met effecten die ook de komende jaren merkbaar zullen zijn.

Gedurende 2024 heeft de ECB zijn rentetarieven verlaagd als reactie op afnemende inflatie en dalende groeivoorzichten. De Nederlandse economie groeide in 2024 met ongeveer nul komma negen procent (0,9%) gedreven door toenemende overheidsuitgaven en huishoudelijke consumptie. De economie blijft kwetsbaar voor externe schokken, waaronder de aanhoudende conflicten in de Oekraïne en het Midden-Oosten en ook de onzekerheden als gevolg van de maatregelen vanuit de Verenigde Staten.

Bedrijven bleven investeren in duurzaamheid in lijn met de Green Deal van Europa. De bankensector werd geconfronteerd met toenemende regelgevingseisen na de financiële crisis met de nadruk op kapitaal-eisen, persoonsgegevens en cyberbeveiliging. Dit heeft de bescherming van klanten verbeterd maar ook de operationele complexiteit en kosten verhoogd.

Ondanks dit alles was 2024 een goed jaar voor ABN AMRO. Financieel hebben we een sterk resultaat geboekt en ook op onze strategie-executie hebben we geleverd. Het was ook het jaar waarin ik mijn vertrek bij ABN AMRO aankondigde en na deze AVA geef ik dan ook het stokje over aan mijn opvolgster Marguerite Bérard.

De resultaten over 2024 zijn in lijn met de ambities die wij voor onszelf hebben gesteld voor 2026. We hebben een nettowinst weten te realiseren van twee komma vier miljard euro (€ 2.400.000.000) en een aantrekkelijk rendement op eigen vermogen van tien komma één procent (10,1%), iets boven onze ambitie van 2026.

Ondanks de renteverlaging van de ECB hebben wij een netto rentebate van zes komma vijf miljard euro (€ 6.500.000.000) voor het hele jaar gerealiseerd, een verbetering ten opzichte van 2023. Onze hypotheekportefeuille is met meer dan vijf miljard euro (€ 5.000.000.000) gegroeid, ondersteund door een toename van klanten en wij hebben ons marktaandeel voor nieuwe hypotheek productie verhoogd van zestien procent (16%) naar negentien procent (19%). We hebben ook onze zakelijke-leningenportefeuille laten groeien in onze transitithema's; digitaal, nieuwe energieën en mobiliteit. Ook onze fee-inkomsten lieten een sterke groei zien, gedreven door betere prestaties in alle klantenunits.

Onze kosten voor het hele jaar, exclusief incidentele posten, waren vijf komma drie miljard euro (€ 5.300.000.000). Onze kapitaalpositie is sterk met een Basel III CET1 ratio van veertien-en-een-half procent (14,5%) en de Basel IV CET1 ratio wordt door ons geschat op een vergelijkbaar niveau. Over 2024 stellen we een dividend voor van één euro vijfendertig (€ 1,35) per aandeel.

Ook dit jaar hebben we voortgang gemaakt met de executie van onze strategie. We zijn bijzonder enthousiast om Hauck Aufhäuser Lampe als onderdeel van ABN AMRO te mogen verwelkomen. De transactie is nog niet afgerond aangezien we wachten op de definitieve goedkeuring van de toezichthouder. We hebben ons aantal Hulp bij Bankzaken Adviseurs verdubbeld om klanten te ondersteunen die moeite hebben met het gebruik van bankdiensten.

Wij blijven toegewijd aan het proces van decarbonisatie en richten ons op concrete maatregelen, waarbij wij gebruikmaken van de methodologische aanpak van de Net-Zero Banking Alliance. Ook dit jaar hebben we weer nieuwe doelen vastgesteld voor specifieke sectoren in ons klimaatplan. We hebben CSRD en ESRS geïmplementeerd, inclusief de dubbele materialiteitsbeoordeling en de assurance door de externe auditor.

Ik stipte al kort aan dat door de geopolitieke ontwikkelingen het aantal en de ernst van de cyberaanvallen zijn toegenomen. In dat licht is het geruststellend dat onze digitale infrastructuur als zeer goed wordt beoordeeld door externe partijen.

Een andere manier om de klantenervaring te verbeteren is door middel van generatieve AI. We zetten dit in bij het trainen van ons personeel, het samenvatten van gesprekken met klanten en om sneller antwoord op hun vragen te vinden, zodat wij ons volledig kunnen concentreren op de klantgesprekken. We hebben nu ook de eerste toepassingen voor klanten geïntroduceerd met Tikkie Chatbot en bij onze credit card maatschappij ICS voicebot.

Ook in 2024 zijn wij blijven investeren in onze klantbeleving, met de nadruk op segmenten waar wij gemak en expertise kunnen bieden voor onze klanten. Onze inspanning om onze diensten en producten te verbeteren worden beloond met een verbetering in onze Net Promotor Score in alle klantunits.

Sustainability is een belangrijk onderdeel van onze purpose, Banking for Better, for Generations to come, en één van de pilaren van onze strategie. Wij blijven gericht op het verder integreren van de sustainability-transitie in ons businessmodel. Eenvoudiger gezegd: het ondersteunen van onze klanten in hun transitie door onze sector kennis en expertise. Ons volume in Sustainable Assets is gestegen van vierendertig procent (34%) naar zevenendertig procent (37%), een goede weerspiegeling van onze inspanningen op dit gebied zowel voor het leningenboek, als voor de zogenaamde ESG-plus impact investeringen.

In alles wat we doen hebben we een duidelijk doel: de wereld goed achterlaten voor volgende generaties. Daarom blijven we investeren in onze mensen en hun talenten. We zijn doorgegaan met het creëren van een omgeving voor onze medewerkers en klanten die een afspiegeling is van onze diverse samenleving. Dit is niet alleen belangrijk voor de betrokkenheid van medewerkers en het behoud van een inclusief werkklimaat. Het helpt ons ook om talenten aan te trekken, onze risicocultuur te versterken en onze besluitvorming te verbeteren. Want organisaties die diversiteit en inclusie serieus nemen presteren beter, trekken talent aan en kunnen klanten beter bedienen en dus gaan we, juist nu ook de komende jaren, vol overtuiging door met investeren in diversiteit en inclusie.

Ter afsluiting: terugkijkend op de afgelopen jaren hebben we een aanzienlijke vooruitgang geboekt om een persoonlijke bank in het digitale tijdperk te worden. Vijf jaar geleden zag de wereld en deze bank er heel anders uit dan nu. Ik begon te midden van het uitbreken van de Covid-pandemie en in een omgeving met een extreem lage rente. Sindsdien is er veel gebeurd in de wereld. Als bank hadden we niet altijd de juiste focus en namen we soms risico's die niet geheel bij ons pasten. Met onze strategie 2020-2024 hebben we daar een duidelijk antwoord op gegeven: een persoonlijke bank in het digitale tijdperk. Hiermee hebben we de relaties met onze

klanten versterkt en het vertrouwen van andere stakeholders verbeterd. Vanuit dit bredere perspectief ben ik trots op wat wij hebben bereikt.

Onze klanten genieten nu van alle voordelen van een persoonlijke bank in die digitale tijd. Ze kunnen op ieder moment van de dag online hun bankzaken doen en wij zijn beschikbaar voor hen met onze expertise wanneer het ertoe doet. We helpen klanten om hun woning, hun bedrijf en hun vermogen te verduurzamen.

Sinds mijn aanstelling is de aandelenkoers sterk gestegen. Het rendement op eigen vermogen is terug op tien procent plus (10%+) en hebben we de drie aandeleninkoopprogramma's voltooid met een totale waarde van anderhalf miljard euro (€ 1.500.000.000). We hebben twee cao's afgesproken voor onze medewerkers en we hebben een hoge medewerkersbetrokkenheid. De staat heeft de verkoop van zijn belang in ABN AMRO voortgezet en is op dit moment bezig om haar belang af te bouwen richting dertig procent (30%).

We zetten ons marktleiderschap in Wealth Management voort in Nederland, zijn top drie in Duitsland en top vijf in Frankrijk. We zijn een leider op het gebied van Corporate Banking-expertise en een toonaangevende transitiefinancier, erkend om onze expertise. Ook onze reputatiescore is dit jaar verder verbeterd.

Concluderend: we hebben een aanzienlijke vooruitgang geboekt om een eenvoudiger, robuustere, duurzamere, effectievere en betrouwbare bank te worden. Ik wil u als aandeelhouder heel hartelijk danken voor het vertrouwen dat u mij gegeven heeft de afgelopen jaren. Tot slot wil ik ook mijn dank uitspreken aan al onze medewerkers want zonder hen doen we dit simpelweg niet. Ook mijn dank aan de collega's in de Executive Board en de Raad van Commissarissen met wie ik de afgelopen jaren met ongelooflijk veel plezier heb samengewerkt. Ik wens de bank en Marguerite heel veel succes met het navigeren van deze prachtige bank in de volgende fase. Dank u wel.

De voorzitter

Robert, hartelijk dank en op het laatste deel van je opmerkingen wil ik graag aan het einde van de vergadering terugkomen om een paar woorden ook tot je te richten. Dan gaan we nu over naar punt 2 (b), het bespreken van het verslag van de Raad van Commissarissen.

2 (b) Verslag van de Raad van Commissarissen over 2024 (ter bespreking)

De voorzitter

De uitvoerige versie van dit verslag is opgenomen in het jaarverslag 2024. Belangrijke aandachtspunten voor de Raad van Commissarissen zijn onder meer organische en niet-organische groei, kostenontwikkeling, de kapitaalpositie, cultuur, data, IT, digitalisering, cybersecurity, anti-money laundering en Know Your Customer-regelgeving.

De Chief Commercial Officers van Wealth Management, Personal & Business Banking en Corporate Banking gaven de Raad van Commissarissen ieder kwartaal een update van hun business met een focus op dilemma's en uitdagingen die spelen in de client units en ook de samenwerking tussen die client units wat wij als Raad van Commissarissen en ook de Executive Board zeer propageren. Inkomsten, kostenbeheersing, strategie, klanttevredenheid, Net Promotor Score en zorgplicht jegens klanten waren hierbij belangrijke thema's voor de Raad. Daarnaast heeft de Raad van Commissarissen extra aandacht besteed aan het toezicht op een aantal grote dochterondernemingen van de Bank.

Wij krijgen reguliere updates met betrekking tot de belangrijkste financiële en niet-financiële risico's, intern risicomanagement en het control framework. Tijdens deze updates is het oordeel van de Executive Board over de effectiviteit van de risicobeheersings- en controlesystemen gemonitord en besproken door de Raad. De voortgang van de AML, Anti Money Laundering, herstelprogramma's is nauwlettend gevolgd door de Raad van Commissarissen. We bespraken intensief de uitdagingen en het realiseren van de verschillende deadlines in dit dossier. De Raad van Commissarissen heeft verder veel tijd besteed aan groei en in het kader hiervan is onder meer de overname van Hauck Aufhäuser Lampe, HAL, besproken. Robert refereerde daar al aan.

De vijf commissies van de Raad, namelijk de Supervisory Sustainability Commissie, de Audit Commissie, de Risk & Capital Commissie, de Selectie- en Nominatie Commissie en de Remuneratie Commissie bespraken uiteenlopende zaken ter voorbereiding op de vergadering en besluitvorming van de Raad van Commissarissen. Naast de intensieve bespreking over de ontwikkeling van de financiële resultaten, de kwartaalrapportages en het jaarverslag, besprak de Audit Commissie onder meer rapportages van de interne auditor en de externe auditor. Bankbrede risicorapportages en de funding- en kapitaalplannen waren belangrijke onderwerpen voor de Risk & Capital Commissie. Daarnaast werd dat comité frequent op de hoogte gehouden over de voortgang van de vordering bij AML- en KYC-herstelprogramma's. De Selectie- en Nominatie Commissie heeft de Raad van Commissarissen geadviseerd over onder meer werving- en selectieprocessen, de jaarlijkse review van het functioneren van de Executive Board en de Supervisory Board en de aanpassingen van de collectieve profielschets van de Raad van Commissarissen. Deze commissie heeft de Raad van Commissarissen ook geadviseerd over de voorgenomen benoeming van de nieuwe CEO, Marguerite Bérard alsmede de herbenoeming van Mariken Tannemaat als lid van de Raad van Commissarissen. De Remuneratie Commissie heeft de Raad van Commissarissen geadviseerd over onder meer de performance van de leden van de Executive Board en van de medewerkers die boven de cao vallen, beloningen van Executive Board leden, het KPI framework en KPI setting. Met diverse stakeholders is gedurende het jaar actief contact onderhouden, waaronder ook De Nederlandsche Bank, de Europese Centrale Bank, de AFM, NLFI en STAK ABN AMRO. Daar zou ik het bij willen laten wat betreft het verslag van de Raad van Commissarissen. We gaan door naar agenda punt 2c de presentatie van de Raad van Medewerkers. Ik geef graag het woord aan Arlene Bosman, de voorzitter van de Raad van Medewerkers.

2 (c) Presentatie van de Raad van Medewerkers (ter bespreking)

Mevrouw Bosman

Geachte aanwezigen, graag neem ik u mee in waar de medezeggenschap van ABN AMRO het afgelopen jaar mee bezig geweest is. De medezeggenschap kan zich met heel veel zaken bemoeien, dus het is zaak om keuzes te maken. Twee onderwerpen waar wij ons in 2024 op gericht hebben waren strategisch personeelsmanagement en hybride werken. Met betrekking tot het onderwerp strategisch personeelsmanagement vinden wij het belangrijk dat wij in de huidige krappe arbeidsmarkt optimaal gebruikmaken van de collega's die al voor ABN AMRO werken. Het werk van een bankier is enorm veranderd in de afgelopen jaren en dat zal de komende jaren niet anders zijn. Er is een verschuiving in de kennis en kunde die we nodig hebben. Zou het niet mooi zijn om ervaren collega's om te scholen in plaats van ze te ontslaan en nieuwe mensen buiten de bank te zoeken? Het voordeel van ervaren collega's is het feit dat ze het bedrijf al goed kennen. Bij de recente reorganisatie bij Consumer Banking hebben we gezien dat dit werkt.

Het voordeel van ervaren collega's is dat zij nog weten waarom we bepaalde besluiten genomen hebben of een bepaalde richting opgegaan zijn. Soms belemmert dit de vooruitgang, maar het kan ons ook behoeden voor het opnieuw stappen in een valkuil. Dat collectieve geheugen wordt kleiner als je te veel personele wisselingen hebt.

Twee weken geleden is er een algehele vacaturestop aangekondigd. Deze maatregel draagt bij aan het beheersen van de kosten en geeft collega's in vaste dienst meer mogelijkheid om intern een andere baan te vinden. De andere kant van de medaille is echter de onzekerheid die dit nieuws heeft gegeven aan onze collega's met een tijdelijk contract. Een vacaturestop is nooit leuk en soms nodig. We zijn wel van mening dat als dit op een andere manier was gecommuniceerd er een deel van het leed was voorkomen. De raad kijkt positief terug op het constructieve overleg dat we na bekendmaking alsnog met de board hebben kunnen voeren hierover.

De afgelopen vijf jaar is de volledige board vernieuwd en nu gaat ook Robert Swaak weg. Vijf jaar is op strategisch niveau niet zo heel lang. Het gaf onrust in het bedrijf toen dit nieuws van de zomer in de krant stond. Deze onrust is weer afgenomen en inmiddels kunnen wij ons gelukkig prijzen met onze nieuwe CEO, Marguerite Bérard. Ook op board niveau moeten wij ons bewust zijn dat continuïteit gewaarborgd blijft. Choy, Dan en Ferdinand hebben jarenlange ervaring op diverse plekken binnen de bank en gelukkig zien we in de raad van commissarissen dat de commissarissen meestal meerdere termijnen blijven. Mariken, heel fijn dat je nog vier jaar bij ons blijft!

Wij werken nu een aantal jaar hybride en de meeste collega's zijn heel blij met de flexibiliteit en de betere balans tussen werk en privé die we hiermee gekregen hebben. Het beleid is nu zo dat in principe de teams zelf beslissen hoe vaak en wanneer ze op kantoor werken. Het management kan het verzoek doen om vaker op kantoor te komen als dit in het belang van de klant of de bank is.

In mijn blog op ons intranet reageerden veel collega's toen ik het onderwerp hybride werken besprak. Het bleek dat als het verplichtstellen van meerdere dagen op kantoor niet goed wordt onderbouwd dit weerstand oproept. Het kan echter in bepaalde situaties nodig zijn om vaker naar kantoor te komen dan je persoonlijk zou willen. Het werken voor een bedrijf brengt nu eenmaal ook bepaalde verplichtingen met zich mee.

Nu we gedurende een langere periode ervaring hebben opgedaan met deze manier van werken, is het goed om het beleid weer eens tegen het licht te houden. De Raad van Medewerkers vindt het belangrijk dat we daarbij de goede punten behouden en de minder goede punten proberen op te lossen. Het motto is wat ons betreft: "one size does not fit all."

U zult vast in de media onze merkblofte hebben gezien: "voor ieder begin". "Voor ieder begin" vormt de basis van onze relatie met de klant waarbij niet onze producten centraal staan maar de belevingswereld van de klant en onze experts. Ik hoor van collega's dat deze blofte echt effect begint te hebben. Onze houding is anders tegen de klanten en de klanten reageren daar positief op. Iets om trots op te zijn. Staan we als bedrijf ook aan de vooravond van een nieuw begin met Marguerite? Dat kan ik u volgend jaar vertellen.

Maar nu wil ik graag van deze gelegenheid gebruikmaken om Robert te bedanken voor alles wat hij heeft gedaan voor ABN AMRO. In de vijf jaar dat we samenwerkten waren we het niet altijd met elkaar eens en dat hoeft ook niet. We hebben bijvoorbeeld pittige discussies gehad toen de plek van Chief Human Resource Officer in de Board vervangen werd door een Chief Operations Officer.

Het was bijzonder waardevol hoe je ons keer op keer hebt uitgelegd waarom en hoe we werken met een multi stakeholder model. Dat het goed is voor de bank wanneer je luistert naar al je stakeholders. U als aandeelhouder, maar ook klanten, maatschappelijke organisaties en dus ook de medewerkers en daarmee de medezeggenschap.

Je hebt ons altijd uitgenodigd om te zeggen wat we op ons hart hadden. Het was voor jou niet altijd leuk om te horen wat wij te zeggen hadden, maar een nachtje slapen deed wonderen. Het is in ieder geval nooit ten koste van de relatie gegaan. Wat ik ook heel erg aan jou gewaardeerd heb, is je ambassadeurschap voor Diversity en Inclusion. We zien dat dit in de wereld erg onder druk is komen te staan. We zijn dan ook erg blij dat ABN AMRO besloten heeft niet van ons beleid af te wijken.

Robert, bedankt voor de fijne samenwerking en we wensen je heel veel succes en plezier bij wat je de komende jaren ook gaat doen. Marguerite, welkom, en ook jou wensen we heel veel plezier en vooral succes toe want daar zullen we allemaal van profiteren.

Dank voor uw aandacht.

De voorzitter

Hartelijk dank Arlene. Dames en heren, wij gaan door naar punt 2 (d) van de agenda.

2 (d) Corporate Governance (ter bespreking)

De voorzitter

Onder dit punt bespreken we de hoofdlijnen van de corporate governance structuur en de naleving van de relevante codes op het gebied van corporate governance. U heeft in het hoofdstuk leadership and governance in het jaarverslag een uitvoerige toelichting kunnen lezen op de corporate governance cultuur binnen ABN AMRO.

In het kader van de juridische structuur van ABN AMRO zijn er twee uitbreidingen binnen het segment Wealth Management. ABN AMRO heeft in mei afgelopen jaar de overeenkomst met Fosun International getekend voor de overname van het Duitse Hauck Aufhäuser Lampe (HAL). Deze aankoop is op dit moment alleen nog afhankelijk van de goedkeuring van de toezichthouder. Wij gaan ervan uit dat we de juridische verwerving in het tweede kwartaal van dit jaar kunnen afronden. Met HAL worden de Wealth Management activiteiten in Noordwest-Europa uitgebreid in lijn met onze strategie. Daarnaast heeft de bank in juli vorig jaar de overname van BUX afgerond. BUX is een volle dochter van ABN AMRO geworden en ook deze acquisitie sluit uitstekend aan bij onze groeiambities.

Binnen het segment Corporate Banking heeft ABN AMRO Clearing Bank een nieuwe IT-hub geopend in Roemenië. Hiermee worden de digitaliseringsambities van deze dochter verder gerealiseerd. Daarnaast is binnen het segment Corporate Banking besloten om de internationale activiteiten van de dochter ABN AMRO Asset Based Finance terug te brengen. Met dit besluit wil de Bank haar positie versterken en de winstgevendheid op de langere termijn garanderen.

NLFI heeft afgelopen september aangekondigd haar aandelenbelang in de bank van veertig komma vijf procent (40,5%) af te bouwen naar ongeveer dertig procent (30%). De afbouw vindt plaats via een vooraf overeengekomen handelsplan. De uitvoering van dit plan is op dit moment nog gaande.

In het kader van de aangekondigde afbouw zijn NLFI en de bank een aanpassing op de relationship agreement overeengekomen. Wanneer het aandelenbelang van NLFI onder de vijftien procent (15%) daalt, zullen NLFI en ABN AMRO opnieuw afstemming vinden over de informatierechten van NLFI. Dit vereiste gold voorheen bij een daling van het aandelenbelang onder één derde. In ieder geval zal het informatierecht van NLFI met

betrekking tot besluiten over investeringen of desinvesteringen ter waarde van vijftig miljoen euro (€ 50.000.000) of meer eindigen zodra haar aandelenbelang onder één derde daalt. De overige bepalingen in het relationship agreement zijn ongewijzigd.

We hebben in het jaarverslag 2024 verantwoording afgelegd over de wijze waarop we in 2024 hebben voldaan aan de Corporate Governance Code. Ook dit jaar voldoet ABN AMRO aan de Corporate Governance Code. Uitzonderingen hierbij zijn enkele bepalingen uit de Code die bijvoorbeeld niet op de bank van toepassing zijn. Het hoofdstuk Codes and regulations in het jaarverslag van 2024 geeft hierover meer informatie. Daarnaast vindt u op onze website een uitgebreid overzicht van hoe de bank de Corporate Governance Code toepast.

We hebben in het verslagjaar 2024 tevens verantwoording afgelegd over de wijze waarop wij hebben voldaan aan de Nederlandse Tax Governance Code. Wij hebben een duidelijke belastingstrategie en bijbehorende principes. De bank beschouwt belasting niet enkel als een kostenpost maar ook als een middel om bij te dragen aan de maatschappij, aan duurzame groei en lange termijn waardecreatie. Op onze website vindt u een uitgebreid overzicht van hoe de bank de Nederlandse Tax Governance Code toepast.

Als laatste onderwerp binnen dit agendapunt noem ik nog graag het cultuurveranderingsprogramma dat de bank heeft afgerond. Doel van dit programma was om de capaciteiten van ABN AMRO op het gebied van gezond risicomanagement en executiekracht te versterken.

Daarmee sluit ik dit agendapunt corporate governance af en ga over naar Arjen Dorland die u een korte toelichting gaat geven op dat deel van het jaarverslag dat het bezoldigingsverslag inhoudt.

2 (e) Bezoldigingsverslag over 2024 (ter adviserende stemming)

De heer Dorland

ABN AMRO heeft tijdens de jaarlijkse Algemene Vergadering vorig jaar het bezoldigingsverslag voor 2023 ter adviserende stemming gebracht. Meer dan achtennegentig procent (98%) van de uitgebrachte stemmen was voor een stem voor een positief advies. Daarnaast is ook het beloningsbeleid voor de Executive Board en de Supervisory Board tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van vorig jaar goedgekeurd. We hebben daarvan met genoeg kennisgenomen en hierop voortgebouwd bij het vormgeven van het bezoldigingsverslag van het afgelopen jaar.

Er zijn in 2024 geen afwijkingen geweest van het beloningsbeleid voor de Executive Board of de Raad van Commissarissen. Zolang de Nederlandse Staat aandeelhouder is van ABN AMRO kan er geen variabele beloning worden toegekend aan leden van de Executive Board en kan de vaste beloning alleen via collectieve salarisaanpassingen worden verhoogd. Als gevolg hiervan kan de beloning van de Executive Board niet worden gekoppeld aan het behalen van de lange termijn strategische doelen. Wel worden de prestaties van de Executive Board jaarlijks beoordeeld door de Raad van Commissarissen, die jaarlijks de doelstellingen en de KPI's vaststelt voor de Executive Boardleden gebaseerd op financiële en niet-financiële maatstaven op organisatie- en bedrijfsonderdeel- en individueel niveau. De vastgestelde prestatiecriteria en doelstellingen dragen bij aan belangrijke elementen van de strategie van ABN AMRO en waardecreatie op lange termijn.

Onze werknemersbetrokkenheid is stabiel en hoog en komt in 2024 uit op drieëntachtig (83) punten, gelijk aan de score van 2023. Leidinggevendenden worden aangemoedigd om de uitkomsten met hun team te

bespreken en wij spreken onze enorme waardering uit voor de onophoudelijke toewijding en motivatie van onze medewerkers.

De genderdiversiteit van het Extended Leadership Team bedraagt op dit moment negenendertig procent (39%). Aan het eind van 2024 bestond onze Executive Board voor zevenendertig-en-een-half procent (37,5%) uit vrouwelijke leden en met de komst van Marguerite Bérard zal dit percentage stijgen naar vijftig procent (50%). Aan het einde van vorig jaar bestond de Raad van Commissarissen voor zevenenvijftig procent (57%) uit vrouwelijke leden.

Voor ABN AMRO-medewerkers in Nederland ligt het beloningsverschil tussen mannen en vrouwen, gecorrigeerd per salarisschaal, rond het nulpunt, om precies te zijn nul komma zesenzestig procent (0,66%) in het voordeel van mannen en dat was in 2023 nog nul komma vijfenzeventig procent (0,75%). Het totale beloningsverschil tussen mannen en vrouwen, ongecorrigeerd per salarisschaal bedroeg in 2024 veertien komma negen procent (14,9%) en dat was in 2023 nog zestien procent (16%). Dit wordt veroorzaakt doordat we meer mannen dan vrouwen in hogere functieniveaus hebben. ABN AMRO zal zich blijven richten op het vergroten van genderdiversiteit ook in de hogere functieniveaus om zo het totale beloningsverschil tussen mannen en vrouwen verder te verkleinen.

De collectieve arbeidsovereenkomst in Nederland liep op 1 juli 2024 af. In 2024 is een nieuwe cao overeengekomen en die loopt van 1 juli 2024 tot 1 juli 2026. Onze cao is van toepassing op het overgrote deel van de Nederlandse werknemers. Daarnaast gelden in diverse andere landen lokale cao's.

De verhouding tussen de gemiddelde jaarlijkse werknemersbeloning en de totale jaarlijkse beloning van de CEO is berekend in lijn met de richtlijnen van de Corporate Governance Code, waarbij de uitzendkrachten en externe contractanten niet zijn meegerekend. De ratio bedroeg acht komma zesennegentig (8,96) in 2023 en in 2024 is deze verhouding acht komma vijfenzeventig (8,75).

Momenteel vinden formele gesprekken met de toezichthouder plaats over vermeende schending van de beloningsbeperkingen voor een aantal medewerkers. ABN AMRO is op dit moment in afwachting van een formeel besluit van onze toezichthouder.

Tot slot, de accountant heeft gecontroleerd of het bezoldigingsverslag de wettelijke vereiste informatie bevat, hetgeen is bevestigd.

De voorzitter

Dank Arjen. Zoals ik aan het begin van de vergadering al aangaf, zullen wij nu overgaan tot de beantwoording van de vragen voor zover deze betrekking hebben op het bezoldigingsverslag over 2024. Overige vragen zullen wij beantwoorden na het volgende agendapunt.

Wij beantwoorden vragen met betrekking tot de agendapunten in de volgende volgorde: allereerst de vragen die wij vooraf hebben ontvangen, daarna de vragen die door de aanwezigen in de zaal worden gesteld en ten slotte de vragen die door de deelnemers tijdens de vergadering zijn gesteld in de live chat. De vragen die zijn gesteld in de live chat zullen door de moderator worden begeleid.

Zoals eerder aangegeven verzoek ik u vriendelijk om het aantal vragen per agendapunt te beperken tot maximaal drie. Op deze manier krijgen alle aandeel- en certificaathouders een kans om vragen te stellen binnen het tijdsbestek van deze vergadering.

Allereerst de vooraf gestelde vragen voor zover deze betrekking hebben op het bezoldigingsverslag over 2024. Wij hebben geen vragen vooraf ontvangen over het bezoldigingsverslag.

Zijn er vragen uit de zaal? Noemt u vóór het stellen van uw vraag graag duidelijk uw naam.

De heer Jansen

Ik ben Jasper Jansen namens de Vereniging van Effectenbezitters. Ik heb een aantal vragen over het remuneratieverslag. De eerste gaat over the number of employees die mogelijk boven het bonusplafond zijn beland. Ik begrijp dat daar formele discussie over is, zo las ik in het jaarverslag zelf, met de toezichthouder. Maar zou u daar iets meer kleur over kunnen geven over hoeveel mensen dit gaat? Gaat het over drie of dertig mensen, voor welke afdeling die werkzaam zijn en wellicht ook enige kleur bij de mogelijke boete die eruit kan komen? Ik begrijp dat dit met onzekerheid omgeven is, maar of het één miljoen euro (€ 1.000.000) kan worden of dertig miljoen euro (€ 30.000.000). Het tweede ziet toe op het KPI-raamwerk wat heel helder en duidelijk is. Het is alleen behoorlijk gefragmenteerd. Ik denk dat we zo ook komen te spreken op een paar kernpunten waar echt verbetering nodig is. Dus in hoeverre is er weleens nagedacht over een KPI-systeem waarbij nog meer nadruk komt op de echte punten waar het om draait voor de aandeelhouder? Dan noem ik return on equity, het kostenniveau en de risk-weighted assets. Is daarover nagedacht en wat zijn de redenen om het niet te doen? Mijn laatste vraag ziet toe op de vertrekregeling van de heer Swaak. In het jaarverslag wordt niet vermeld hoe die er precies uit ziet. Ook vanuit publicitaire en reputatieredenen vroeg ik mij af of wij moeten vrezen voor hoge vertrekpremies en dergelijke en wat weerhoudt de bank ervan om hier geen openheid over te geven?

De voorzitter

Dank u wel. Ten aanzien van het eerste punt zult u er begrip voor hebben dat wij daar uitermate terughoudend in zijn omdat wij nog geen reactie hebben gehad van De Nederlandsche Bank, maar ik vraag aan collega Dorland om kort op alle drie de punten even in te gaan.

De heer Dorland

Op het eerste punt, de discussie over de toepassing van het bonusverbod: wij passen uiteraard wet- en regelgeving zorgvuldig toe, maar de wet kent open normen en er is op dit moment een discussie, een interpretatieverschil, tussen onszelf en de toezichthouder. We hebben er onze zienswijze op gegeven, uitgebreid, en we zijn in afwachting van een besluit van De Nederlandsche Bank hierover. U vraagt ook over hoeveel mensen gaat het. Daar kunnen we niet in detail in treden maar het gaat over een zeer beperkt aantal functies. Niet op het niveau van de Executive Board of de Supervisory Board, dat kan ik u meegeven, maar voor de rest kunnen wij daar geen uitspraken over doen. We moeten afwachten wat voor oordeel of niet er uit De Nederlandsche Bank komt over deze kwestie. Over de hoogte van de boete kan ik ook geen uitspraak doen. Dat ligt echt bij de toezichthouder op dit moment.

De heer Jansen

Is mijn analyse van het antwoord fair dat u overtuigd bent dat ABN AMRO in het gelijk wordt gesteld en dus ook dat het risico op hoge boetes eigenlijk beperkt is? Het wordt niet een enorme kostenpost?

De heer Dorland

Daar kan ik niet op ingaan. Wij hebben onze zienswijze gegeven. Wij hebben gemeend dat wij de wetgeving goed toegepast hebben maar de toezichthouder kan daar een andere mening over hebben.

De heer Jansen

Is er enige indicatie over de tijdlijn?

De heer Dorland

Eerlijk gezegd hadden we het besluit al verwacht maar we hebben het nog niet gekregen. Dus daar kan ik geen uitspraak over doen, want ik heb daar geen formele uitspraak over van De Nederlandsche Bank.

De heer Jansen

Helder voor zover het antwoord. Dank.

De heer Dorland

Rond het KPI-framework: het KPI-framework is gebonden aan een hoop wet- en regelgeving en er moet een duidelijke hoeveelheid percentages financieel en juist ook niet-financieel in zijn. En dat geldt niet alleen voor de Executive Board, maar het cascadeert ook naar beneden naar de hele organisatie. Je moet daar proberen dingen in te vangen die relevant zijn voor de mensen, waaronder het bedrijfsonderdeel waar ze in werken en de taken die zij doen. Wij hebben wel gemeend de financiële aspecten voor 2025 wat strakker erin te zetten en wat hoger te scoren, maar het blijft een vrij complex framework omdat je probeert alle aspecten te vangen en ook aan de wet- en regelgeving die daar van toepassing is te voldoen. Wij zouden graag een nog wat zwaarder accent op financiële en kostentargets hebben. Voor dit jaar hebben we ze er wel zwaarder ingezet dan voor 2024. Dus het schuift die kant op. Ik weet niet of jij er nog iets over wilt zeggen Tom?

De voorzitter

Ik denk dat het belangrijk is dat je ook een aantal wat dan door de meesten als niet-financiële KPI's wordt geïnterpreteerd als financiële KPI's kan interpreteren. Als je een KPI voor Net Promotor Score opneemt onder non-financial KPI, kan je daar een debat over hebben want ik vind een sterke verbetering van de NPS leidt ook tot een betere relatie met de klanten en dus meer omzet en meer topline. Dus het is ook een beetje een definitiekwestie. Dat is een punt waar we dit jaar ook opnieuw over gesproken hebben: wat is nu eigenlijk een financiële KPI. Ik vind een Net Promotor Score eigenlijk een financiële KPI en als je die mee gaat rekenen dan gaat de balans verder naar de financiële KPI's.

De heer Jansen

Fair enough. Ik doel natuurlijk ook op kosten, daar gaan we zo over spreken, maar ook hele heldere duidelijke en harde targets omdat er dan verbetering is. Soms bestaat als outsider de indruk dat als er te verspreid en gefragmenteerd gestuurd wordt dat je je ook kan verliezen in kleinere zaken die wellicht toch iets minder relevant zijn.

De voorzitter

Mag ik nog één opmerking daarover maken en dan ga ik terug naar de heer Dorland. Wij hebben natuurlijk verschillende stakeholders, niet alleen maar aandeelhouders maar ook andere stakeholders. Dat is punt 1. Ten tweede is er ook wet- en regelgeving die wij moeten vertalen in KPI's waardoor de balans in de afgelopen jaren, dat geef ik u ruitelijk toe, van de financiële KPI's wat naar de non-financial KPI's verschoven is. Maar in de discussie die we de afgelopen twee jaar gehad hebben, is er juist een groter accent op de financiële KPI's, waarbij je ook over de definitie van KPI's moet praten. Wat ik net over bijvoorbeeld de NPS zei geldt ook voor andere KPI's die je zo kan definiëren dat er financiële elementen inzitten.

De heer Jansen

Heel helder en we moedigen het aan. Hartelijk dank.

De heer Dorland

En op uw derde vraag, de vertrekregeling van de heer Swaak: Dat zal natuurlijk in het 2025 verslag terugkomen. Maar u heeft indertijd wel zijn aanstellingsbrief gezien en de regelingen die daarin staan die zijn gewoon van toepassing. Dus dat is geen royale luxeregeling die u zal verrassen. Het is de standaardregeling die we hier voor alle vertrekkende ExBo-medewerkers, die een good leaver zijn, hebben.

De heer Jansen

Dan om het helemaal helder te hebben, dat is dus wel een vertrekpremie noem ik het maar van één keer basissalaris.

De heer Dorland

Nee, dat is een vertrekpremie van drie maanden basissalaris. Zoals voor allen van de ExBo in het verleden ook gegolden heeft.

De heer Jansen

Helder. Hartelijk dank.

De voorzitter

Microfoon 4.

De heer Van den Bos

Mijn naam is Van den Bos, particulier aandeelhouder. Mijnheer Dorland, waarom geeft u niet aan dat de bonussen waarover wordt gesproken voornamelijk in de handelshoek en in de verkoophoek zit, want daar is natuurlijk een enorme concurrentie in, mensen die goed presteren die een hoop producten kunnen verkopen. Vroeger had je de handelsdesk bij de bank met een hoge handelsdichtheid met het kopen en verkopen van aandelen en toestanden waar het hele bonusgebeuren om draait. Van de andere kant keek ik toch een beetje op van de VEB. Het is gebruikelijk dat iemand die weggaat bij de bank geen vertrekpremie krijgt en nu wordt er gesproken over een vertrekpremie. En een vertrekpremie wordt alleen uitgekeerd als iemand niet meer voldoet of als er wordt gezegd we gaan afscheid nemen als werkgever en werknemer en dan wordt er een vertrekpremie gegeven. Dus het verhaal verbaast mij een beetje, vooral ook het verhaal dat in de markt is gekomen met mijnheer De Swaan van: hij stapt zelf op. Ik vind het heel erg dubieus en met mij mag ik zeggen vinden andere mensen in de top van het Nederlandse bedrijfsleven het ook een beetje dubieus. Maar goed, dat is een opmerking die ik wel graag wil delen.

De voorzitter

Arjen, wil jij op het eerste deel reageren?

De heer Dorland

Mijnheer Van den Bos, de kwestie waar we het over hebben met het verschil van interpretatie van de bonusverbodsregels met De Nederlandsche Bank gaat alleen maar over mensen die onder dat verbod zouden moeten vallen, dat een zeer beperkt aantal beleidsbepalers is binnen de Bank. De mensen in de commerciële afdelingen vallen gewoon onder de algemene wetgeving in Nederland waar een bonusmaximum van twintig procent (20%) op van toepassing is. Dus daar gaat het niet over. Dat is ook niet de kwestie die hier speelt.

De voorzitter

Zijn er nog meer vragen in de zaal?

De heer Vreeken

Mijn naam is Robert Vreeken van We Connect You. Als ik kijk naar de remuneratie dan ben ik voor bonussen in natura. De inzet van ABN AMRO op het gebied van duurzaamheid is geweldig, maar ondanks deze inzet is in het afgelopen jaar een oppervlakte van drie keer Nederland aan bos verdwenen wereldwijd. Dat is gigantisch. Dat betekent een gigantische opwarming. We zien dat in Florida, Californië. We zien dat ook in Valencia en we zien dat in Centraal-Europa. Het valt mij op dat ik de dames en heren achter de tafel niet bij het Wereld Natuur Fonds zie. Ik zie ze ook niet bij andere natuurorganisaties. Mijn advies is om net zoals Van Lanschot heel veel bos aan te planten. Ikea is wereldwijd een mooi voorbeeld. Ikea heeft een bos ter grootte van Duitsland en wij kunnen bonussen voor een gedeelte in natura, dus in bos uitkeren. Wat mij betreft mogen de bonussen dan flink omhoog. Ook nevenfuncties, activiteiten, veel meer richten op echt duurzaamheid en de meest effectieve vorm daarvan is bosaanplant. En dit is niet alleen een boodschap voor ABN AMRO, Van Lanschot is al bezig, maar ook voor alle companies in Nederland. We moeten haast maken want het verdwijnen van de bosaanplant van drie keer Nederland is gigantisch. Verder vind ik die drie maanden die de heer Swaak meekrijgt bepaald niet genereus. Dus het lijkt mij een zeer redelijke vergoeding, aan de magere kant. We zitten hier dan een beetje te mieren over drie maanden salaris. Dat is tweehonderdvijftigduizend euro (€ 250.000). Ik denk dat we met zijn allen hogere prioriteiten hebben. Dus mijn dank voor jullie inzet. Ik vind het ook goed dat de voorzitter van de COR hier is. Ik krijg het gevoel dat hier een heel goed HR-beleid is. Daar mag ABN AMRO trots op zijn. Dus dat zijn mijn suggesties.

De voorzitter

Ik hoorde geen vraag in uw betoog, behalve dat u wilt dat we bonussen uitkeren in de vorm van bossen, maar we mogen geen bonussen uitkeren. Dus we kunnen ook geen bossen uitkeren. De wet verbiedt ons om aan de top van de bank variabele beloning te geven, ik houd niet zo van de term bonus, ongeacht of we dat in bomen, in auto's of in geld doen.

De heer Vreeken

Je kunt het ook op een andere manier doen. Je kunt ook een hoofdsponsor worden van het Wereld Natuur Fonds. Het maakt niet uit hoe het gebeurt, als het maar groot gebeurt, want we hebben haast.

De voorzitter

Met dat laatste, dat we haast hebben, ben ik het helemaal mee eens. Ik denk overigens dat de leden van de Executive Board en anderen die geen bonus krijgen misschien wel enige immateriële voldoening krijgen als we hoofdsponsor van het Wereld Natuur Fonds worden, maar niet in de vorm van dat zij vinden dat zij op die wijze beloond worden voor hun prestaties.

De heer Vreeken

Het belangrijkste is: dit onderwerp staat nu op de agenda bij de Raden van Bestuur en de Raden van Commissarissen in Nederland en daarmee kunnen wij vaart maken.

De voorzitter

Wij komen er zo meteen nog op terug, maar ik denk dat als je naar ABN AMRO kijkt en naar ons sustainability-beleid dan denk ik dat wij redelijk hoog scoren of zelfs hoog scoren vergeleken met andere bedrijven over de wijze waarop wij met sustainability omgaan, het toepassen van allerlei mogelijkheden om onze klanten ertoe te zetten een duurzamer beleid te voeren. Dat doen we in onze kredietverlening. Dat doen we in onze beleggingstrategieën, in wealth management. Dus ik denk dat we daar ruimschoots voldoen aan de wens die u heeft, die ik helemaal begrijp en onderschrijf.

De heer Van den Bos

Mijnheer de Swaan, u blijft mij verbazen. Ik heb u weleens een kameleon genoemd die zo verschiet van kleur. Nu zegt u: u houdt niet van het woord bonussen. Nu loop ik al heel lang mee bij ABN AMRO als aandeelhouder, vroeger ook als personeelslid. Vroeger was u gek op het woord bonussen.

De voorzitter

Nee. Ik ben graag bereid om u uitleg te geven. Ik heb gezegd ik houd niet van het woord bonus, wel van de term variabele beloning. Maar u heeft het over het woord bonus. Ik houd niet van het woord bonus, want ik vind dat variabele beloning een integraal onderdeel moet zijn van de beloning van mensen die werk verrichten en bij uitzonderlijke prestatie een variabele beloning krijgen. Ik hou in dat kader niet van het woord bonus maar wel van het woord variabele beloning.

De heer Van den Bos

Het is een woordspeling.

De voorzitter

Zijn er andere vragen nog op dit gebied van het remuneratiebeleid? Die zijn er niet. Zijn er vragen vanuit de livechat?

Moderator

Vanuit de livechat zijn er geen vragen bij dit onderwerp.

De voorzitter

Dit is het eerste agendapunt ter stemming. De stemming geschiedt elektronisch. Indien u “voor” dit agendapunt stemt betekent dit dat u voor een positief advies bent. Indien u “tegen” stemt betekent dit dat u voor een negatief advies bent ten aanzien van het bezoldigingsverslag over 2024. Het resultaat van de stemming geldt als een adviserende niet-bindende stemming.

Het geplaatste aandelenkapitaal van ABN AMRO, dat heeft u nodig om te weten hoe de stemming verloopt, bestaat uit achthonderddrieëndertig miljoen achtenveertigduizend vijfhonderdzesenzestig (833.048.566) gewone aandelen, waarvan achthonderddrieëndertig miljoen achtenveertigduizend vijfhonderdzesenzestig (833.048.566) gewone aandelen met stemrecht. In deze vergadering zijn tweeduizend negenhonderdentien (2.910) aandeelhouders en certificaathouders aanwezig in persoon of vertegenwoordigd dan wel virtueel, die zeshonderddrieënzestig miljoen zevenhonderdnegenenvijftigduizend negenhonderdzes (663.759.906) stemmen vertegenwoordigen, hetgeen neerkomt op negenenzeventig komma achtenzestig procent (79,68%) van het totale aantal gewone aandelen met stemrecht.

Voorafgaande aan de vergadering hebben aandeelhouders en certificaathouders de gelegenheid gehad hun stemrecht uit te oefenen door middel van e-voting. Deze stemmen worden meegenomen met de elektronische stemmen die tijdens deze vergadering worden uitgebracht en worden in de uitslag van de stemming aan het eind van de vergadering weergegeven. Zoals aan het begin aangegeven kunnen de deelnemers gedurende de hele vergadering hun stem uitbrengen. De uitslag van de stemming zal ik aan het eind van deze vergadering bekendmaken.

We gaan naar punt 2 (f) de presentatie van de externe accountant en daarna hebben we gelegenheid tot het stellen van vragen over het gehele punt 2. Ik geef het woord aan de externe accountant.

2 (f) Presentatie externe accountant en gelegenheid voor vragen (ter bespreking)

Mevrouw Overbeek

Graag wil ik van de gelegenheid gebruikmaken om een toelichting te geven op onze werkzaamheden met betrekking tot het jaarverslag 2024 van ABN AMRO Bank. Mijn naam is Hanneke Overbeek en sinds afgelopen jaar eindverantwoordelijk EY-partner voor de controle van ABN AMRO.

De inhoud van de jaarrekening is de verantwoordelijkheid van het bestuur en de commissarissen en de wijze waarop zij hier reeds op in zijn gegaan geeft mijns inziens een juiste weergave. Mijn verantwoordelijkheid is de controle van de jaarrekening en ik zal derhalve ingaan op de accountantscontrole aan de hand van een aantal slides. Daarnaast zal ik ook kort stilstaan bij onze werkzaamheden inzake de duurzaamheidsrapportage. Uiteraard ben ik bereid om na afloop eventuele resterende vragen met betrekking tot de controle te beantwoorden.

Zoals u in het jaarverslag van ABN AMRO heeft kunnen zien hebben wij dit jaar drie verklaringen afgegeven, een controleverklaring bij de financiële verantwoording, een verklaring bij de sustainability statement, zoals opgenomen in het jaarverslag en een verklaring bij de overige duurzaamheidsinformatie zoals opgenomen in de strategy, value creation en performance sectie van het Executive Board report zoals opgenomen in het jaarverslag. De laatste twee betreffen limited assurance verklaringen.

De controleverklaring is door mij afgegeven. De verklaringen bij de duurzaamheidsrapportages zijn afgegeven door mijn collega Remco Bleijs, hier ook in de zaal aanwezig. Wij hanteren een geïntegreerde aanpak en dat betekent dat wij heel close met elkaar samenwerken. Voor alle drie de verklaringen neem ik u graag mee in onze controleaanpak, de belangrijkste aspecten van onze controle. Wat waren de belangrijkste aandachtspunten, wat waren onze belangrijkste conclusies en tot slot zal ik nog wat afsluitende mededelingen meegeven die naar mijn mening voor u als aandeelhouder relevant zijn.

Naast de controle van de geconsolideerde jaarrekening opgesteld onder IFRS, zoals ter behandeling in deze vergadering, beoordelen wij de kwartaalberichten van ABN AMRO, toetsen wij ook meerdere rapportages ten behoeve van de toezichthouders, voeren wij statutaire controles uit op diverse deelnemingen van de bank en doen wij diverse andere controle gerelateerde opdrachten. Wij zijn gedurende het hele jaar betrokken en hebben wij ook ieder kwartaal formele afstemmomenten met de Raad van Bestuur en met de Raad van Commissarissen.

Allereerst onze controleaanpak op de jaarrekening. Wij bepalen onze controle vanuit een groeps perspectief wat op een geconsolideerd niveau de belangrijkste ontwikkelingen en risico's zijn en wij vertalen die door in onze aanpak. Op de slide staan de belangrijkste aandachtspunten waarop wij tijdens de controlewerkzaamheden expliciet hebben gefocust. Bij externe ontwikkelingen moet u bijvoorbeeld denken aan de geopolitieke omstandigheden, de renteaanpassingen en de eventuele impact die dat kan hebben op waarderingen in de jaarrekening. Daarnaast bepalen wij ook de materialiteit en voor de controle van de jaarrekening van 2024 hebben wij onze materialiteit vastgesteld op honderdzeventig miljoen euro (€ 170.000.000) waarbij wij alle controleverschillen groter dan acht-en-een-half miljoen euro (€ 8.500.000) rapporteren aan de raad van commissarissen maar daarnaast natuurlijk ook andere controleverschillen voor zover wij die relevant vinden. De grondslag voor de bepaling van de materialiteit, zijnde minder dan een procent (1%) van het eigen vermogen van de bank, is in lijn met vorig jaar.

De controle van de Nederlandse bedrijfsonderdelen is door ons eigen Nederlandse team uitgevoerd en de controlewerkzaamheden van de onderdelen in de US, Frankrijk en Duitsland zijn door onze lokale EY-collega's uitgevoerd. Wij hebben onze lokale collega's middels instructies geïnstrueerd over de uit te voeren werkzaamheden en hebben ook de door hen uitgevoerde werkzaamheden met hen besproken en beoordeeld zodat wij verantwoordelijkheid kunnen nemen voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening. Verder hebben wij in ons controleteam een scala aan specialisten betrokken op het gebied van waardering, modellen, legal and regulatory reporting.

In onze verklaring hebben wij drie kernpunten van de controle opgenomen. Dat betreft ten eerste de kredietvoorzieningen, ten tweede de overige voorzieningen en toelichtingen inzake voorwaardelijke verplichtingen van onder meer compensatieregelingen, dividend arbitrage en compliance zaken en ten derde de betrouwbaarheid en de continuïteit van de IT-systemen, inclusief cybersecurity. In onze accountantsverklaring hebben wij voor deze drie kernpunten nadere informatie opgenomen zoals het risico dat wij in deze posten onderkend hebben, een selectie van de belangrijkste controleactiviteiten die wij hebben uitgevoerd maar ook onze belangrijkste observaties.

Dan wil ik u nog iets vertellen over de risico's van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Dit zijn voor ons belangrijke aspecten in de controle, waarbij wij ook onze forensische en juridische specialisten inzetten. Onze werkzaamheden zijn uitgevoerd in overeenstemming met de van toepassing zijnde controlestandaarden. In eerste instantie richten wij ons hierbij op het beleid van de bank en de processen die bij de bank aanwezig zijn zoals bijvoorbeeld de SIRA en de werkzaamheden van de afdeling compliance en veiligheidszaken. Verder hebben wij zeer regulier overleg met de internal audit en nemen wij kennis van de interne bevindingen vanuit hun rapporten. Daarnaast voeren wij eigen waarnemingen uit, onder meer aan de hand van gerichte data-analyses en lijncontroles, specifiek voor die posten van de jaarrekening, waar door de aard van de post een verhoogd frauderisico aanwezig zou kunnen zijn. Daarbij kunt u bijvoorbeeld denken aan een post voorzieningen. Verder krijgt natuurlijk ook de voortgang van de AML-verbeterprogramma's bij de bank onze aandacht, evenals de opvolging van andere onderzoeken van de toezichthouders.

Naast de controle van de jaarrekening hebben wij ook beoordeeld of de CSRD-duurzaamheidsrapportage en specifieke overige duurzaamheidsinformatie zoals opgenomen in de sectie strategie, value creation and performance van het jaarverslag voldoen aan de gehanteerde internationale richtlijnen. Zoals u weet zijn het in Nederland nog geen wettelijke verplichtingen, dit betekent dat wij hebben vastgesteld dat de duurzaamheidsrapportage inclusief de dubbele materialiteitsanalyse op basis van de CSRD/ESRS-standaarden en de EU-taxononomie verordening zijn opgesteld.

Verder hebben wij vastgesteld of een aantal overige duurzaamheidsprestatie-indicatoren overeenkomen met het beleid, de activiteiten, gebeurtenissen en prestaties op het gebied van duurzaamheid en of ze in lijn zijn met het Integrated Reporting framework van de IFRS Foundation. Bij dit laatste moet u onder andere denken aan de NPS-klanttevredenheidsscores. Tevens hebben wij vastgesteld dat de belangrijkste indicatoren voldoende zijn toegelicht.

Verder ziet u dat wij twee materialiteitslevels hebben bepaald. de eerste betreft de reporting-materialiteit, wat inhoudt dat wij kijken of er gebalanceerd maar ook volledig gerapporteerd wordt op de materiële thema's. Het is een kwalitatieve materialiteit. Daarnaast de materialiteit die wordt bepaald per performance indicator.

U heeft kunnen lezen dat wij de jaarrekening inclusief de CSRD duurzaamheidsrapportage en de overige duurzaamheidsrapportage van goedkeurende verklaringen hebben voorzien. Dit betekent dat op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden voor de jaarrekening, wij tot de conclusie zijn gekomen dat de posten op juiste wijze zijn opgenomen en toegelicht in de jaarrekening en dat er geen materiële controleverschillen zijn die nog geboekt hadden moeten worden.

Inherent aan het opstellen van de jaarrekening is het maken van schattingen door management. Ik vind het belangrijk om te melden dat de schattingen die management heeft gemaakt in het kader van het opstellen van de jaarrekening evenwichtig en op consistente wijze zijn gemaakt en dat wij hierover geen verschil van inzicht hebben met het management.

Ten aanzien van de materiële aspecten van de CSRD-duurzaamheidsinformatie en overige duurzaamheidsinformatie concluderen wij dat deze informatie getrouw is weergegeven. Zoals u heeft kunnen zien bevat onze verklaring bij de sustainability statements een benadrukkingsparagraaf. Deze paragraaf is bedoeld om u, als aandeelhouder, te wijzen op de toelichting die door management is opgenomen omtrent de inherente onzekerheden die samenhangen met de implementatie van CSRD. Deze benadrukkingsparagraaf doet geen afbreuk aan ons oordeel. Het is ook belangrijk om te weten dat deze benadrukkingsparagraaf standaard wordt opgenomen in elk assurance rapport dat wij als EY uitvaardigen.

Naast deze werkzaamheden hebben wij de informatie in het jaarverslag beoordeeld en vastgesteld dat daar geen materiële onjuistheden in voorkomen.

De uitkomsten van onze werkzaamheden zijn besproken met de Raad van Bestuur en met de Raad van Commissarissen. Dat doen wij schriftelijk via onder andere onze kwartaalrapportages en de management letter maar ook mondeling. Voorts hebben wij ieder kwartaal onze onafhankelijkheid aan hen bevestigd.

Ten slotte deel ik graag mee dat onze relatie met het management open en kritisch is. Onze opmerkingen en aanbevelingen worden besproken en waar nodig ook door management op geacteerd. Eveneens hebben wij een open en transparante relatie met de Audit Commissie en de Raad van Commissarissen.

Wij kijken terug op een goede samenwerking en zien uit naar de voortzetting hiervan ook in het komend jaar, waarbij wij zullen bijdragen aan een soepele transitie naar de voor het boekjaar 2026 nieuw aangestelde accountant. Ik dank u voor uw vertrouwen en hierbij geef ik het woord terug aan de voorzitter.

De voorzitter

Hartelijk dank Hanneke voor deze toelichting. Zoals ik bij het vorige agendapunt al aangaf, zullen we nu overgaan tot de beantwoording van de overige vragen die betrekking hebben op het jaarverslag en onze corporate governance. We hebben geen vragen vooraf ontvangen. Zijn er vragen uit de zaal?

De heer Jansen

Jasper Jansen, namens de Vereniging van Effectenbezitters.

Hartelijk dank voor de presentaties en complimenten over de cijfers. De rentemarge was eigenlijk mooi in een klimaat van toch een mindere rente. De commissie-inkomsten lagen hoger dan verwacht en het hypotheekboek groeide weer. Ook veel dank voor de heldere interviews van zowel de bestuurders als de President-Commissaris in het jaarverslag waarin ook wordt vermeld welke zaken minder goed gaan. Die openheid zie je niet altijd in jaarverslagen, maar daar komen ook een aantal zorgpunten uit, zoals een aantal

hardnekkige probleemdossiers, waaronder de kosten. Op het vlak van de risk-weighted assets lijkt nu echt verbetering aanstaande maar het moet zich nog bewijzen of daar echt bestendige verbeteringen zijn. Het grootste punt van zorg is toch de return on equity (ROE) die ook in de doelstelling eigenlijk ontoereikend is om de kostenvoet van kapitaal voor aandeelhouders goed te maken. Dit wordt ook weerspiegeld in de lage waardering van het aandeel ten opzichte van de boekwaarde. Daar is de laatste jaren verbetering in gezien maar is nog altijd vijfendertig tot veertig procent (35-40%) onder de boekwaarde van het eigen vermogen.

In dat licht viel mij een verandering van toon op, maar het was ook vrij expliciet. Met name in het interview met de CFO, waarin eigenlijk wordt gesteld, althans de kop van het interview was “The foundation is there, now it is time to grow.” Vervolgens vindt er iets meer nuance plaats in het artikel dat er sprake is van een verschuiving van eigenlijk de license to operate naar de license to grow, en tegen die achtergrond heb ik een aantal vragen. De eerste is of het wel verantwoord is om echt aan groei te gaan denken op het moment dat je je toch nog kan afvragen of het fundament helemaal op orde is. En om het expliciet te maken: zou je niet als bank pas echt aan groei moeten denken op het moment dat je een ROE maakt die je cost of equity goedmaakt, zo rond de twaalf procent (12%). En als er aan groei gedacht wordt, hoe voorkom je dan in feite strategische overmoed, een verlies van focus, en juist het risico dat je dingen gaat doen waar je minder goed in bent met lage rendementen. Dat is de eerste vraag over de ROE. De tweede ziet toe op het interview met de heer De Swaan waar ook dank voor de openheid die daar wordt gegeven. Daar wordt verteld dat de free float toeneemt omdat de Staat langzaam zijn belang afbouwt en daar wordt gesproken over de perceptie van kwetsbaarheid die mogelijk kan heersen over de bank in een klimaat waarin steeds meer wordt gesproken over ook grensoverschrijdende fusies en overnames. Daar zegt u, mijnheer De Swaan: *It is of vital importance that we stand strong. For me that is still number 1: stay independent.* Dat vond ik een hele duidelijke uitspraak. Om het concreet te maken: doelt u hier op mogelijke overname-interesse zodra de Staat zijn belang heeft afgebouwd en dat u dit gewoon niet ziet zitten en waarom is dat dat u dat helemaal niet zou willen? Dan ook hier de vraag: denkt u dat de bank echt voldoende op eigen benen kan staan en een risico- en rendementsprofiel heeft op dit moment waardoor het niet kwetsbaar is voor overnames zodra de Staat het belang volledig heeft afgebouwd? Dat zijn mijn eerste vragen over de ROE.

De tweede ziet toe op de kosten. Ook daar hebben we het vorig jaar over gehad en daar waren natuurlijk een aantal externe factoren die over de hele periode van de heer Swaak speelden die kosten-opdrijvend hebben gewerkt als het gaat om de personeelskosten, maar er waren ook een aantal zaken die te maken hadden met interne complexiteit en het oplossen van wat u legacy issues noemt. Als ik kijk naar de analistentaxaties voor de cost / income ratio voor de komende jaren, dan zie je eigenlijk dat ze structureel boven het zestig procent (60%) doel zitten wat voor 2026 door de bank is gegeven. Mijn vraag hierover is: bent u niet een beetje geloofwaardigheid aan het kwijtraken met doelen over de kosten als het analistengilde en misschien de bredere beleggersmarkt daar geen vertrouwen in heeft? Hoeveel vertrouwen kunnen we hebben in die doelen? In dat kader kan het bericht dat twee weken geleden lekte niet onbenoemd blijven. Dat was eigenlijk een reorganisatie die was aangekondigd op een wat ongelukkige manier in de communicatie. In het webbericht op het intranet stond dat “de operationele kosten ontsporen en als we niet tijdig van koers veranderen, zullen we onze doelen voor het einde van het jaar niet halen”, getekend de CFO, als ik mag geloven wat er in de krant staat. Mijn concrete vraag is: betekent dit niet dat de kostenoutlook voor dit jaar van vijf komma drie miljard euro (€ 5.300.000.000) niet haalbaar is en dat u moet terugkomen op die doelstellingen of hebben we reden om aan te nemen dat dit wel beter gaat? En dan meer over de cultuur: dit was denk ik ongelukkig gecommuniceerd en dat was volgens mij ook zo erkend door de bank, maar het grip krijgen op de kosten zal onvermijdelijk in de toekomst wellicht tot meer ingrepen moeten leiden. Hoe voorkom je daarbij dat dit leidt tot demotivatatie onder het personeel en verlies van moraal?

Dan als laatste vraag de risico-gewogen activa. Het lijkt erop, als ik goed het jaarverslag lees en de calls heb beluisterd, dat de issues die spelen, de kwaliteitsissues met modellen om het labelen van de risicowegingen van die activa, dat die op dit moment toch echt achter de rug beginnen te liggen. Mijn concrete vraag is: acht het bestuur het interne modelraamwerk en de datakwaliteit inmiddels echt voldoende robuust om die verdere add-ons op je risico-gewogen activa te voorkomen? Dus is het lek echt boven op dit vlak of komen daar misschien nog konijnen uit de hoge hoed waar we niet op zitten te wachten?

Er is nu zo hard gewerkt, is mijn indruk van buitenaf, om de volatiliteit uit de risk weighted assets weg te krijgen door enorme investeringen ook in het personeel. Kan er nu niet een fase aanbreken waarbij er ruimte komt om met allerlei maatregelen juist kapitaal vrij te spelen, in ieder geval geen add-ons meer maar wellicht kapitaal vrij? En in dat kader hoor ik steeds meer banken over securitisatie en andere manieren om kapitaal vrij te spelen. Misschien kunt u enige toelichting geven of ABN AMRO kans ziet om aan dergelijke knoppen te draaien en enige kleur geven over die impact die dat mogelijk zou hebben op de balansratio's. Dat waren mijn vragen.

De voorzitter

Hartelijk dank voor deze interessante vragen. Ik wil graag iets zeggen over uw vraag 1 en 2. Dat moet management er niet van weerhouden om er ook reacties op te geven. Ik zal het aan meneer Swaak of aan de CFO overlaten om antwoord geven op de kosten en de risk-weighted assets.

Ten aanzien van het eerste punt waar u vraagt: moet je niet gewoon pas op de plaats houden tot je alle problemen opgelost hebt voordat je überhaupt gaat kijken naar buiten? Ik denk dat dat een onverstandige politiek zou zijn. Dan kan je bijvoorbeeld een acquisitie als Hauck Aufhäuser Lampe niet doen. Als er één invulling is van de strategie die we een aantal jaren geleden geformuleerd hebben, namelijk een Noordwest-Europese bank te worden op onder andere het gebied van wealth management, dan lijkt mij om zo'n opportuniteit als die zich voordoet dan te laten lopen een onverstandige beslissing, vooral ook als je ziet dat een dergelijke acquisitie meteen waarde toevoegt.

Ten aanzien van het tweede punt, rechtstreeks aan mij gericht in het kader van het interview dat ik gegeven heb, ben ik altijd blij dat mensen mijn interviews zo nauwkeurig lezen. Ik ben van mening dat als je een bedrijf leidt, dat je in beginsel moet zeggen: wij zijn onafhankelijk en willen onafhankelijk blijven en alles wat wij doen is erop gericht om die onafhankelijkheid te behouden. En dat is wat ik bedoel met deze uitspraak. Ik vind het gewoon principieel onjuist dat je als management achterover gaat zitten en zegt: we zien wel wat er gebeurt. Nee, we zien dat de Staat verkoopt. Daar zijn we blij mee. Ik denk dat het een teken is dat de Nederlandse overheid van mening is dat de bank sterk genoeg is om op eigen benen te staan. Die mening zijn wij ook toegedaan en wij zullen er dus alles aan doen om die mening ook daadwerkelijk waar te maken. Dan moet je dus ook heel duidelijk naar de buitenwereld maken dat je onafhankelijk blijft want daarvoor zit je er.

De heer Jansen

Dat uitgangspunt begrijp ik en dank voor het heldere verhaal dat het uitgangspunt is om onafhankelijk te blijven. Mijn lezing was ook een beetje naar partijen die mogelijk wel interesse hebben dat die eigenlijk niet op de deur hoeven te kloppen van ABN AMRO en dat de disciplinerende werking van de M&A-markt om toch dat rendement te verbeteren en het huis helemaal op orde te krijgen wellicht wat afgeremd wordt. Maar zo moet ik het niet zien? De deur blijft openstaan voor serieuze partijen?

De voorzitter

Ten eerste ga ik er niet vanuit dat onze concurrenten, als ze geïnteresseerd zijn, zich iets aantrekken van mijn standpunt ter zake en toch op de deur zullen kloppen. Ten tweede, laatst hadden we een diner ter gelegenheid

van het tweehonderdjarig bestaan van de ABN AMRO met oud-collega's, leden van de Raad van Bestuur, et cetera. Toen vertelde ik in mijn toespraak dat toen ik in 1998 toetrad tot de Raad van Bestuur van ABN AMRO ik onmiddellijk belegerd werd door allemaal investment bankers die mij vertelden dat de Europese consolidatie aanstaande was. En ik zal u vertellen: vandaag de dag, dat is dus zevenentwintig (27) jaar later, heb ik nog steeds investment bankers die bij mij langskomen om te zeggen dat de Europese consolidatie om de hoek staat.

De heer Swaak

Dank voor de vragen. Ten aanzien van de eerste vraag hecht ik er aan om nog eens te benadrukken dat we in 2020 toen ook gezegd hebben dat we groeisegmenten van de Bank gingen definiëren. Dat is consistent met wat de heer De Swaan net heeft gezegd. Want verantwoorde groei blijft essentieel. Als ik dan constateer vijf jaar later, als je kijkt naar onze groei in fee-inkomsten, maar ook die stabilisering en groei die we hebben gezien op onze net interest income, dan zie je eigenlijk die keuzes die we toen hebben gemaakt ten aanzien van groeisegmenten. We hebben toen heel nadrukkelijk genoemd hypotheeklen in de volle breedte van het hypotheekboek. We hebben genoemd de groep segmenten van klanten die wij bedienen die we dan affluent noemen waar we steeds meer in aan het investeren zijn, waar je resultaten ziet. We hebben genoemd wealth management, een belangrijk onderdeel van de bank waarin je nog steeds die marktleiderschap gehandhaafd ziet. We hebben genoemd een aantal sectoren binnen de corporate bank nadat we de aanpassingen hebben gemaakt binnen de corporate bank wat enorm ingrijpend was indertijd, en als je dan ziet hoe snel de corporate bank daar haar veranderingen heeft doorgevoerd. We hebben genoemd in welke transitiegebieden we wilden gaan groeien. Dat is ook daadwerkelijk gebleken. We hebben genoemd, een hele bewuste keuze indertijd, voor clearing en clearing-operaties wereldwijd. Ook die hebben weer bijgedragen aan groei. Met andere woorden: het gaat niet alleen om het herstel, maar u heeft inderdaad gelijk, je moet wel zorgen dat je die route die je daarop hebt ingeslagen volhoudt. De realiteit is dat je niet één van de twee zomaar alleen kunt doen en dat het altijd in combinatie zal moeten gebeuren, in de juiste volgorde en in de juiste vorm van combinaties.

Op uw tweede vraag ter aanvulling: de strategie is altijd gebouwd op de onafhankelijke positie van ABN AMRO. Daar zit ook een gedachtengoed achter. Daar heeft u net ook een deel van gehoord en dat is de strategie die we de afgelopen vijf jaar ook hebben uitgevoerd. En ik zie dan ook de afname van het overheidsbelang als een bevestiging van de strategie van ABN AMRO als het gaat over het voortbestaan van ABN AMRO als ABN AMRO.

De heer Jansen

Ik begrijp de heldere strategie en de segmenten waardoor groei wordt veroorzaakt. Tegelijkertijd schuurt bij ons de enorme discount die nog in het aandeel zit. De ING heeft volgens mij een soort hurdle rate bedacht bij het aangaan van investeringen dat het verwachte rendement dat op die investeringen gemaakt gaat worden in ieder geval gelijk zal zijn aan het rendement op hun eigen aandeleninkoop. Heeft ABN AMRO ook een dergelijk raamwerk om te denken over de rentabiliteit op investeringen, want tegen een discount van veertig procent (40%) en een ROE van tien procent (10%) zijn de eigen aandelen ook bijzonder aantrekkelijk om in te kopen.

De heer Swaak

Wij hebben allerlei hurdles die wij gebruiken als het gaat over het beoordelen van investeringen die wij doen, als het gaat over het alloceren van kapitaal. En natuurlijk zijn we ons heel erg bewust van het feit, we zijn nu drie-en-een-half jaar of vier jaar bezig met het uitvoeren van die strategie, dat een stuk re-rating moet plaatsvinden. Natuurlijk zit in de discount die je in het aandeel ziet ook steeds een stuk overheidsbemoeienis wat op het aandeel zit. Waar we zeker naar kijken is het rendement van ABN AMRO in zijn geheel. Het is niet voor niets dat we gezegd hebben: voor 2026 negen tot tien procent (9-10%) rendement. Dat we daar ook nog

een cost income ratio aan verbinden duidt er ook op hoe we met de onderneming omgaan als het gaat over de keuze van allocatie en investeringen. En daarin hebben we ook gezegd dat we verwachten dat na 2026 die cost-income-ratio naar beneden gaat, dus dat je ook daar weer een effect op rendement moet zien. Maar dat is denk ik nu vooruitkijken op wat er dan in de toekomst moet gaan gebeuren. Waar ik nu antwoord op geef, is wat we de afgelopen jaren hebben gedaan om juist die uitgangspunten te creëren en te constateren.

Dan op het gebied van de kosten, als je zegt we gaan eindigen rondom de vijf komma drie miljard euro (€ 5.300.000.000) waar we dan in 2024 op geëindigd zijn. Uw stelling gaat over de geloofwaardigheid van de guidance die we hebben gegeven. Die guidance is ook gegeven over het afgelopen jaar en die hebben we gerealiseerd. Dat laat onverlet dat wij investeringen hebben gedaan in het achterliggende jaar. Wij hebben geïnvesteerd in de kennis en kunde die wij nodig hadden in de bank. Dat heeft ertoe geleid dat wij gedurende een aantal maanden een intake hadden die ook gepland was. Daar is ook op gestuurd om die deskundigheid in de organisatie te krijgen. Onderschat ook niet wat dat voor een organisatie betekent. Het feit is dat wij twee weken geleden een maatregel hebben afgekondigd waarmee we gezegd hebben: laten we nu zorgen dat we goed kijken naar wat de outlook is voor 2025, dat we vervolgens nog een keer kijken naar wat hebben we aan deskundigheid binnen de bank, hoe kunnen we die deskundigheid binnen de bank nog beter gebruiken, en dat we vervolgens ook in de manier waarop we die hiring freeze toepassen kijken naar het uitvoeren van alle strategische programma's die de bank op dit moment onderhanden heeft alsmede de klantbediening, dat die daar niet onder mogen lijden. Dat zijn alle uitgangspunten geweest. En dan is het inderdaad terecht, u refereert aan een nieuwsartikel, ik refereer aan de vastlegging die u net heeft gehoord van de voorzitter van de OR, dat wij constructief kritische gesprekken met elkaar voeren en dan kun je praten over de timing en over hoe er dan gecommuniceerd moest worden. Ik vind het wel van belang om te wijzen op het feit dat nadat de maatregel genomen is wij dat snel binnen de bank hebben willen communiceren, maar ook naar de rest van de bank hebben willen communiceren zodat het niet op een andere manier bekend zou worden. Daar kun je over redetwisten of je daar nog langer de tijd voor had moeten nemen. Dat zijn altijd de lerende elementen van dit soort zaken, maar de essentie is dat we nog een keer heel goed kijken naar hoe we de deskundigheid in de bank kunnen houden, niet afhankelijk willen zijn van externe deskundigen, dat terugbrengen, want dat hebben we natuurlijk veel moeten doen de afgelopen tijd, maar vooral ook zorgen dat die kostendisdiscipline gehandhaafd blijft.

De heer Jansen

Betekent dit concreet wel dat de vijf komma drie miljard euro (€ 5.300.000.000) nog staat als een huis?

De heer Swaak

We hebben voor 2025 afgegeven dat onze kostenbasis vlak zou blijven ten opzichte van 2024 en dat houden we nog steeds vast.

De voorzitter

Ferdinand, ga jij de RWA vraag beantwoorden?

De heer Vaandrager

Mijnheer Jansen, dank voor de vraag. Ik denk ook nog even terughakend op wat u zegt, de waardering van het ABN AMRO-aandeel en wat is een gezond rendement. Het moge heel duidelijk zijn dat wij als Executive Board de ambitie hebben om in ieder geval op termijn onze cost of capital goed te maken. De twee belangrijke drivers hiervoor zijn: nummer één, kostenefficiënt opereren. We zien allemaal dat onze efficiëntieratio, cost income, niet is waar het zou moeten zijn als je ons vergelijkt met de industrie. Vandaar is er absoluut een focus op kosten. En het is zeker aan ons om onze geloofwaardigheid daarop, dat we kunnen leveren, terug te krijgen.

Vandaar ook was er aan het begin van het jaar al een message omdat je heel duidelijk volgt natuurlijk of we on track zijn om het te behalen. En dan kom je erop uit dat je op een gegeven moment een vacaturestop doet om dat bij te sturen om je doelstelling daar te kunnen behalen. Het nummer twee element is kapitaal. Duidelijk was de feedback de afgelopen twee jaren op de volatiliteit in onze RWA's en op onze core tier één ratio. U merkt zelf al op dat het in het vierde kwartaal beter was dan verwacht met een core tier één van veertien-en-een-half procent (14,5%), waar ook de RWA's verder naar beneden kwamen. Dus dat was eerste teken, ook door data repair-acties die we gedaan hebben, dat dat betekent dat je ook RWA-vrijvallen gaat zien. Ten tweede hebben we nog wel gezegd dat in Q1 dit jaar we de laatste modellen die nog op interne modellen zijn, zullen transfereren naar meer simplified approaches en dat daar nog een impact van verwacht is van tussen de drie en vijf miljard euro (€ 3.000.000.000-€ 5.000.000.000). Vanuit daar moeten we echt een stabiele basis gaan zien. Daarnaast hebben we een centraal team dat veel meer gaat kijken hoe we de omzetsnelheid van de balans kunnen verhogen, en dan onder andere gaat kijken naar synthetic risk transfers, waar we al een paar van dat soort transacties hebben aangekondigd. We hebben recent een transactie met de European Investment Bank aangekondigd. Eerder hadden we al aangekondigd de verkoop van een infrastructuurportfolio aan een credit fund in de Verenigde Staten. U kunt ook verwachten dat om die stabiele outlook op risico gewogen activa te hebben dat we dit soort transacties zullen bestuderen.

De heer Jansen

Dank voor het hele heldere antwoord.

De voorzitter

Ik ga graag naar microfoon 2.

Mevrouw Laskewitz

Mijn naam is Angelique Laskewitz. Ik ben directeur van VBDO, de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling. Zoals misschien wel bekend is gaan wij een aantal vragen stellen, zeg maar drie vragen, over het duurzaamheidsbeleid.

Het heeft betrekking op biodiversiteit, leefbaar loon en ook CSRD. Dat zijn de thema's waarop wij dit jaar de vragen stellen. Biodiversiteit krijgt volle aandacht bij ABN AMRO. Diverse statements zijn daarover afgegeven, ook het Nature statement. Vorig jaar is dat gemaakt. De accountant heeft ook meegekeken. Ook dank voor de toelichting daarover door EY. We hebben een aantal hoog-over commitments gezien voor het Global Biodiversity Framework. Ik was nog benieuwd of jullie een aantal concrete stappen kunnen benoemen die bij ABN AMRO gezet worden, los van commitments die gedaan zijn, maar ook nog iets meer wat concreter aangeven? Daarnaast vinden wij het heel fijn dat ABN AMRO ook actief is bij het leefbaar-loonplatform. Daar zijn jullie lid van. Voor ons is het nog niet helemaal duidelijk welke definitie van leefbaar loon ABN AMRO nu eigenlijk voor staat. Er is er één gegeven door de International Labour Organization. Misschien is het goed om daar ook even duidelijkheid over te geven. Ten slotte nog de CSRD. Dat moet een enorme klus geweest zijn. Dank voor de uitgebreide duurzaamheidsrapportage. We hadden nog een vraag over het instrument dat ingezet wordt bij de zakelijke klanten van ABN AMRO, waar gekeken wordt in hoeverre klanten klaar zijn, dus het transition readiness assessment tool. Zouden jullie daar iets op kunnen inzoomen wat resultaten betreft en ook wat je er dan mee doet vervolgens als die klanten dan misschien niet zo goed scoren daarop? Dat waren de vragen.

De voorzitter

Hartelijk dank. Robert.

De heer Swaak

Biodiversiteit is inderdaad belangrijk voor ABN AMRO. We hebben zoals gesteld onze steun betuigd voor de Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework en dat gaat ook hand in hand met een publicatie van een Nature statement waar u inderdaad terecht aan refereert. Maar al dat soort commitments en statements betekenen niet zo heel veel als dat niet vertaald wordt in acties en een aantal principes. Die willen we gaan definiëren en dan opnemen in de volgende jaarverslagen. Maar wat belangrijker is, is dat we op dit moment naar aanleiding van die commitments die we hebben gedaan meetinstrumenten aan het ontwikkelen zijn, want op het moment dat je meetinstrumenten tot je beschikking hebt kun je ook veel beter je biodiversiteit begrijpen en een discussie over klimaat alleen zonder biodiversiteit is geen complete discussie. Dat komt terug in de klantdialogen die we hebben en de manier hoe dan die verantwoordelijkheden die dan ontstaan op het moment dat je die meetinstrumenten helder gedefinieerd hebt zich vertalen in het klantgedrag en in de interactie die wij met klanten zoeken. Wij merken ook nu die discussie eigenlijk niet meer weg te voeren is, dat het ook veel meer inhoudelijk aanslaat als je het hebt over de concrete maatregelen die je kunt treffen.

Als het gaat over wat we doen met leefbaar loon, dan integreren we het onderdeel van leefbaar loon in onze due diligence-processen. Dus daar waar het gaat over wederom het onderzoek wat wij doen naar het engagement van een klant, maar ook de due diligence die wij doen op het moment dat een klant bij ABN AMRO klant wordt, dan is dat leefbaar loon een gespreksonderwerp. We zijn er nog niet helemaal uit hoe die definitie exact moet zijn. Daar zullen we op een later moment bij u op terugkomen, maar ook dit is een principe wat breed gedragen wordt en niet alleen bij ABN AMRO en daarmee verwordt het ook tot een onderdeel van het gesprek.

De transition readiness assessment bestaat in principe uit drie onderdelen. Het gaat uiteindelijk over klimaatprestaties, de ambities van de klant en de transitie die de bank daarin kan leveren. Dat mondt uit in een engagement-plan. Het is eigenlijk een voortdurende dialoog die een bankier heeft met de klant. Op het moment dat we zien, binnen bepaalde termijnen, dat er onvoldoende voortgang op gemaakt wordt dan leidt dat weer tot een vervolgesprek met een klant. We hechten er wel aan, en ik denk dat dat belangrijk is voor deze discussie, om die transitie-elementen te benoemen. Het gaat erom dat de klant helder heeft hoe ze haar eigen transitie ziet en niet zozeer wat wij van die transitie vinden, maar wel hoe wij daarmee dan vervolgens om kunnen gaan in de reis die de klant maakt op de transitie.

Mevrouw Laskewitz

Heel helder. Dank voor alle inspanningen, speciaal ook voor jou Robert, en wij hopen dat dat ook voortgezet wordt bij de volgende CEO. Dank jullie wel.

De voorzitter

Microfoon 3.

De heer Gailliaert

Mijn naam is Gillian Gailliaert en ik werk bij PGGM. Ik ben hier vandaag namens Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Ik wil de heer Swaak bedanken voor zijn leiderschap binnen de bank en het borgen dat duurzaamheid steeds meer integraal wordt behandeld in de strategie. Mijn vragen gaan ook voornamelijk over duurzaamheid. Onlangs heeft de Net-Zero Banking Alliance zijn oorspronkelijke doelstelling van één komma vijf graden (1,5°C) verzwakt. Daar heb ik een aantal vragen over. Kan de bank bevestigen dat zij blijft zitten op zo'n 1,5°C-pad ondanks dat de NZBA daarvan af kan wijken? Afgelopen week kondigde Triodos Bank ook aan dat het de alliantie verlaat. Is dit een voorbeeld dat ABN AMRO gaat volgen en wordt hier ja of nee over gesproken? Wanneer kan hier een besluit over worden verwacht? Ten derde, hoe borgt ABN AMRO daarnaast de

geloofwaardigheid en externe verantwoording van haar klimaatambitie als NZBA ophoudt met het zijn van een gezaghebbende autoriteit? Daarnaast heb ik nog een korte vraag over governance. In het jaarverslag van 2024 wordt vermeld dat vanwege de invoering van een nieuw governance proces het aantal meldingen via de speak-up-kanalen niet gedeeld is. Kan de bank toezeggen dat zij vanaf verslagjaar 2025 volledige transparantie zal bieden over het functioneren en het gebruik van deze klachtenmeldingmechanismen, inclusief rapportage over verschillende meldingen, thema's en ook de uitkomsten daarvan?

De voorzitter

Robert, ga je gang.

De heer Swaak

Dank voor de vragen. Ten aanzien van je eerste punt over de anderhalf graden in de NZBA. Wij zijn natuurlijk op de hoogte van het feit dat de NZBA wellicht een andere richting aan het inslaan is. Ze heeft daar ook haar enquêtes over uitgeschreven. Maar laat ik toch even teruggrijpen op wat wij doen. Wij hebben in 2022 een klimaatplan opgesteld. In het klimaatplan hebben wij convergentietrajecten, transitiepaden, geïdentificeerd per relevante sector, uitgaande van de principes die toen golden via NZBA. Dus de methodologische aanpak van NZBA hebben we toegepast en die passen wij eigenlijk nog steeds toe. Waarom is dat belangrijk? Want ik merk dat er heel veel discussie aan het ontstaan is over NZBA of niet. Wat veel belangrijker is, is dat we kijken naar de consistente uitvoer van de commitments die we zijn aangegaan op het moment dat het klimaatplan gedefinieerd werd. Dus wij hebben nog steeds profijt van de methodologische aanpak van NZBA. We hebben nog steeds profijt van de data en methodieken die NZBA voorstaat. En we hebben al voor de bank al de transitietrajecten geïdentificeerd. Dus wat daar verder gebeurt daar nemen wij allemaal notie van, maar wij blijven gecommiteerd aan het uitvoeren van die transitietrajecten met intermediate doelstellingen op 2030 en 2050 en die gaan uit van de principes die we ten tijde van het klimaatplan hebben opgesteld en dat gaat ook nog eens een keer uit van de commitments die we eerder zijn aangegaan in het jaar daarvoor bij het klimaatplan voor Nederland. Dus daar gaat niets veranderen. En dan laat ik ook het wegstappen van een NZBA aan degene die daar gebruik van willen maken, maar voor ons blijft gelden dat de principes van NZBA, de methodologie van NZBA en de werkwijze van NZBA ons houvast geven aan het consistent uitvoeren van ons klimaatplan. Dus dat is wat betreft de anderhalf graden, NZBA en dus ook het borgen daarvan in de wijze waarop wij ons klimaatplan uitvoeren. Nogmaals teruggrijpend, alle aannames zijn gedefinieerd in ons klimaatplan. Daaraan moet je ook kunnen beoordelen hoe onze transitiepaden uitgevoerd worden en dat is de manier waarop wij zullen voortgaan met onze rapportage. Ik denk dat dat de meest duidelijke, heldere en transparante wijze van weergave is.

De heer Gailliaert

Een helder antwoord. Ik heb een korte vervolgvraag daarop. Recentelijk heeft ING zijn emissiereductie doelstellingen gevalideerd gekregen vanuit de SBTi. Dat kan ABN AMRO natuurlijk ook doen. Is hier sprake van? Willen jullie dit gaan doen?

De heer Swaak

Dan grijp ik even terug op de methodologie die wij hebben toegepast. Belangrijk daarvan is consistentie. Dus ongetwijfeld gaan de komende vijf tot tien jaar weer andere inzichten ontstaan waarlangs je je data en het gebruik van je gegevens dient te toetsen. Belangrijk is ook voor de gebruiker van die financiële gegevens en niet-financiële gegevens in het non-financial deel van het rapport dat je die consistente aanpak vooral door laat gaan. Dus op dit moment blijven wij hanteren wat wij onder NZBA ontwikkeld hebben.

Dan de vraag over de speak-up-kanalen. Wat hebben wij gedaan? Wij hebben geconstateerd, en ik denk dat dat goed is, dat bij verschillende onderdelen van de bank verschillende manieren van speak-up zijn. En wat wij

eigenlijk willen doen is dat veel meer centraliseren, want dat heeft ook zijn voordelen in de uitvoer van de regeling. Op het moment dat je dat gedaan hebt kun je ook veel betrouwbaarder data gaan geven, want op het moment dat je data geeft met verschillende onderdelen van speak-up-kanalen loopt er een risico dat er dubbeltellingen gaan ontstaan en daar is de lezer van een jaarverslag niet mee gebaat. Dus wat we nu doen is dat verder ontwikkelen van die speak-up-kanalen en op basis daarvan betrouwbare data beschikbaar stellen over het gebruik van speak-up.

De heer Gailliaert

Gaat dat ook lukken denkt u voor volgend jaar?

De heer Swaak

Daar doen we op dit moment alles aan en dan kijken we hoe dat het komend jaar loopt.

De voorzitter

Ik ga naar microfoon 4.

De heer Abma

Mijn naam is Ronald Abma. Ik ben vrijwilliger bij Milieudefensie. Ik sta hier voor de vierde achtereenvolgende keer op de aandeelhoudersvergadering, omdat ik mij grote zorgen maak over de gevaarlijke klimaatopwarming. Als vijftigplusser met een solide financiële situatie zal ik zelf de rit wel uitzitten, maar ik sta hier ook voor de minderbedeelde mensen van het globale zuiden, en ook voor mijn kinderen en later ook mijn kleinkinderen. Zij zullen de gevolgen aan den lijve ondervinden. Gelukkig is er ook iets positiefs te noemen als ik hier bij de ABN AMRO sta. De ABN AMRO heeft de afgelopen jaren zijn financieringen al flink aangepast. Het aandeel van fossiel is veel minder geworden. Wij zijn hier blij mee. Het is goed voor de ABN AMRO en het is ook goed voor de wereld. En dit kan beter. Wij willen graag dat ABN AMRO dit omzet in beleid, zodat iedereen zeker kan weten dat jullie deze groene trend voortzetten. Daarom voorzitter heb ik maar één vraag en dat is: gaat ABN AMRO een absoluut doel zetten waarmee ABN AMRO belooft zijn uitstoot absoluut te halveren in 2030?

De voorzitter

Ik geloof dat het dezelfde vraag is als die u vorig jaar ook stelde. Robert ga je gang.

De heer Swaak

Dank voor uw vraag en laten we met elkaar constateren dat we allemaal de zorg delen voor een gezond leefklimaat waarin we allemaal een verantwoordelijkheid hebben om die ook tot stand te brengen. Dus dat is het startpunt van het verhaal. Dank ook voor uw commentaar over ons beleid. Ik ben blij dat u ook verwijst naar het klimaatplan want daar staat precies in wat wij aan het doen zijn en ik hecht daaraan omdat de discussie nog steeds gaat over wat je misschien anders zou moeten doen, maar laten we nu eens met elkaar ons concentreren op het uitvoeren van de verplichtingen die we allemaal zijn aangegaan. Ik denk dat we de wereld dan een heel stuk beter maken. Dat is één. Twee, ik heb vorig jaar geprobeerd uit te leggen dat op het moment dat je een absolute doelstelling stelt dan kun je daar eigenlijk vrij eenvoudig mee omgaan, want een absolute doelstelling leidt tot hele simpele conclusies. Ik halveer mijn activiteiten en daarmee heb ik mijn absolute doelstelling binnen handbereik. Maar eerlijk gezegd, als ik mag kiezen aan een bijdrage leveren aan het verduurzamen van een hypotheekportefeuille, een hypotheekportefeuille die groeit, dan leidt dat wellicht op korte termijn tot een toename van uitstoot, maar het leidt op lange termijn tot het intensiveren van de verlaging van de uitstoot, dus de uiteindelijke relativiteit van de doelstellingen die wij hebben gezet. Dus het

verduurzamen gaat dan uiteindelijk sneller. Vandaar dat wij onze keuzes die wij ook vorig jaar hebben gemaakt nog steeds handhaven.

De heer Abma

Dan heb ik nog een vervolgvraag. Kan de ABN AMRO dan als beleid stellen om geen fossiele bedrijven meer te financieren die nog nieuwe olie- en gasprojecten starten?

De heer Swaak

Ik neem aan dat u ons klimaatplan heeft gelezen en de verslaglegging daarop gedaan hebt. Op dit moment is het aandeel van olie en gas minder dan één miljard euro (€ 1.000.000.000). Dus wij hebben ook al keuzes gemaakt in wat wij wel en niet financieren in olie en gas en die keuzes die blijven wij consequent uitvoeren en die kunt u ook teruglezen op onze website. Daar staat ook precies in hoe we omgaan met olie en gas.

De voorzitter

Ik ga naar microfoon 2.

De heer Spanjer

Spanjer is de naam. Ik heb een aantal vragen aan mevrouw Overbeek. Op 11 maart van dit jaar zijn eigenlijk alle verslagen door mevrouw Overbeek getekend. Maar vorig jaar hebben de accountants gefraudeerd met interne fraude, alle accountants van de Big Four en noem maar op. Overal is gefraudeerd. Dat is per definitie zo, maar helaas mis ik het zelfreinigend vermogen nadat geconstateerd is dat overal bij de accountants gefraudeerd is in het verslag. Want haar beroepsgroep heeft een handreiking elf negenenveertig (1149) die gaat over de OKB, oftewel de opdracht bij kwaliteitsbeoordeling. Dat is iemand die over de schouder mee moet kijken, maar waarom wordt die naam niet gezegd? Ik wil weten wie de OKB'er is en ik wil ook hebben dat volgend jaar gewoon de naam van de OKB'er in het jaarverslag vermeld wordt. Maar de OKB'er heeft nog een andere functie. Die kijkt ook over de schouder mee of, in dit geval, mevrouw Overbeek op bepaalde punten niet eroverheen gelezen heeft of wat eigenlijk de bevindingen van de OKB'er waren op het werk van mevrouw Overbeek. Daar zie ik ook niets van. Dat staat namelijk in elf negenenveertig (1149) punt vier punt drie (4.3). Waarom wordt daar niets van gezegd van wat die OKB'er gevonden heeft, over opmerkingen of wat dan ook? En in het duurzaamheidsverslag wat zij dan ook ondertekend heeft staat ook in de dubbele materialiteit over de grondstof schaarste, het extreme weer, de transitierisico's, het ecologische, de biodiversiteit, de mensenrechtenschending in de keten. Daar vind ik ook niets van. Wat is haar ervaring? Dan is natuurlijk de CSRD nieuw want alle personeelsleden moesten opgeven welke auto ze rijden, de benzine en de hele rataplan. Dat is een gigantische klus geweest. Ook in de presentatie werd niets gezegd over hoe die gegevens bij haar terecht zijn gekomen. Waren die goed of miste zij na de eerste schifting wat? Gisteren bij de vergadering werd gezegd: ja wij misten wat, dus wij hebben het even teruggestuurd totdat de cijfers klaar waren. Daar heb ik ook niets van gehoord. Ik zou graag willen weten of mijnheer Vaandrager wel de juiste gegevens in één keer heeft aangeboden.

De voorzitter

Dank mijnheer Spanjer. Het komt eraan.

Mevrouw Overbeek

Mijnheer Spanjer, u begon over de examenfraude en het zelfreinigend vermogen. We zijn hier op de aandeelhoudersvergadering van ABN AMRO. Dus ik kan hierbij zeggen dat er voor mij geen bevindingen zijn en dat wij met volle integriteit onze werkzaamheden doen.

U heeft het ook gehad over de OKB en u kent inderdaad de handleiding heel goed. Dat weet ik. Er is een standaardverslag dat wij hanteren en daarin is het niet gebruikelijk om de naam van de OKB'er op te nemen. Deze kan ik wel met u delen want de OKB'er die met mij meekijkt is Jasper Kolsters, een zeer ervaren accountant op het gebied van financiële instellingen. Hij kijkt zeker met mij mee naar de punten waar wij beslissingen nemen. Dat is één van de zaken in de vereisten die aan de OKB'er worden gesteld, maar hij kijkt ook mee of ik voldoende tijd besteed aan mijn werkzaamheden om de controle van ABN AMRO goed te doen. Hij kijkt mee naar de independence en of wij voldoende professioneel kritisch zijn. En waarom hebben wij daar niets over gezegd? Dat is omdat dat een interne kwaliteitsprocedure is. Vandaar dat wij dat niet opnemen. Maar nogmaals, ik kan hier gewoon transparant over zijn en mijn OKB'er heeft dus ook aangegeven dat wij gewoon de verklaring kunnen afgeven, want dat is een vereiste dat hij of zij meekijkt en zijn goedkeuring geeft voordat wij de verklaring uitvaardigen.

Dan volgens mij nog het duurzaamheidsverslag. Wat ik daarover zou willen zeggen is: CSRD is nieuw en het is een reis voor iedereen, voor alle ondernemingen die hier nu onder vallen, ook voor de bank, voor het management, voor u als aandeelhouder, maar ook voor ons als accountant. Gezamenlijk gaan we die weg in en hebben we die weg bewandeld. Daar zijn zeker bepaalde discussies geweest over bijvoorbeeld toelichtingen, of die toereikend waren en in volledige transparantie hebben we dat met elkaar gedaan. En dat heeft ertoe geleid dat wij tot een goedkeurende verklaring zijn gekomen. Dus dat is het eindproduct.

De heer Spanjer

Maar dat vraag ik niet. Ik vraag: kreeg u in één keer alle gevraagde informatie die u in uw management letter had geparkeerd. Bij de oranje bank van gisteren werd keurig uitgelegd dat ze niet in één keer alle juiste informatie kregen. Dus die CFO heeft niet in een keer alle gevraagde informatie aan de accountant aangeleverd. Was het in dit geval wel zo?

Mevrouw Overbeek

Ook in dit geval is er heel veel informatie aangeleverd en hebben wij zeker ook observaties teruggegeven aan de bank waar wij nog aanvullende informatie hebben willen zien dat uiteindelijk ook heel netjes opgeleverd is door de bank.

De heer Spanjer

Dan kan ik zeggen dat mijnheer Vaandrager het goed gedaan heeft. Maar wat ik ook wou zeggen is: bij de accountants heeft één van uw collega's, weliswaar van de beroepsgroep, op 25 januari 2025 een proefschrift geschreven dat achteruitkijken, van fouten leren, een beetje lastig is voor de accountants. Daar heeft zij tweehonderdtwintig (220) pagina's aan gewijd.

Mevrouw Overbeek

Het is een heel mooi stuk en ik zou graag met u na deze vergadering daarover doorspreken.

De heer Spanjer

Prima. Aangenomen.

De voorzitter

Microfoon 3.

De heer Van den Bos

Ik loop al veel langer mee bij voorheen ABN, later helaas ABN AMRO geworden, en ik denk, ik weet het eigenlijk bijna zeker, dat onder het tijdperk van de heer Swaak de ABN AMRO terugkeert naar het niveau van wat voorheen ABN was. Dus die zorg wil ik eigenlijk al weg gaan nemen. Ik heb eigenlijk een ander punt. Bij ING is opeens weer iets naar voren gekomen inzake de rentevergoedingen. Mijn vraag is of binnen de club die in Bunnik zit, de financieringsmaatschappij, er ook nog wat achterstallig is wat vergoed moet worden.

Dan heb ik ook nog een vraag aan de accountant en ieder jaar komt die terug, de management letter. Is er een toe- of afname in de zwaarwegende punten? Ook wil ik graag de bevindingen in de tussenrekeningenafloop weten. En het andere punt is, ook voor de accountant, of de accountant ook het hele gebeuren bij ABN AMRO heeft gecontroleerd, bijvoorbeeld ook, en dat is een specifieke vraag die ik stel, die stel ik nooit voor niets, het HRM-salarisgebeuren, eventueel met doorbelasting en alles. Is dat allemaal gecontroleerd en mocht het ook gecontroleerd worden?

Dan had ik aan mijnheer De Swaan nog een vraag, want hij refereerde er net aan dat hij pas een borrel heeft gehad met de oud-bestuursleden. Ik vroeg mij af, omdat ik de mensen zelf ook ken, hoe het met oud-collega Jan Kalff ging en met oud-collega Rijkman. Dat is gewoon belangstellend.

De voorzitter

Laat ik met de laatste vraag beginnen. Het gaat beiden goed. Ten aanzien van de accountant misschien even de vraag van de heer Van den Bos aan de accountant.

Mevrouw Overbeek

De vraag over de management letter is of daar een toe- of afname in is geweest. Het bestuur heeft een heel aantal punten van de management letter geadresseerd afgelopen jaar. Er zijn ook punten die samenhangen met wat langere strategische programma's en die blijven er ook wat langer opstaan en dat is ook naar verwachting.

De heer Van den Bos

Het gaat mij om het aantal punten: drie punten, vier punten, zes punten, acht punten, afgenomen. Ik hou wel erg van exacte getallen.

Mevrouw Overbeek

Ik kan u niet zeggen hoeveel punten het zijn want ik heb ze niet geteld, maar nagenoeg gelijk aan voorgaand jaar.

De heer Van den Bos

Vreemd, want gisteren vroeg ik dezelfde vraag aan een andere accountant, van KPMG in dit geval, en hij kon me het aantal punten aangeven en ook zeggen van het is zoveel geworden. In het geval van ING was het nul geworden. Maar ik neem aan dat je het aantal punten gewoon weet. En je voorganger Wouter Smit zei het ook altijd: ik heb zoveel punten gehad en nu zijn het zoveel punten.

Mevrouw Overbeek

Ik denk dat het meest relevante niet het aantal punten is. Ik denk dat we zien dat management de punten adresseert die we opbrengen en er zijn een aantal punten die overlopen omdat ze samenhangen met strategische programma's. Dus wij zijn er tevreden over hoe management er ook op acteert. Uw tweede vraag ging over tussenrekeningen. Tussenrekeningen zijn natuurlijk een heel belangrijk onderdeel ook van de controle. Dus daar focussen wij ook specifiek op, kijken wij naar de afloop en in alle samenhang met onze

werkzaamheden hebben wij ook kunnen constateren dat die gewoon netjes aflopen en zijn wij voor de gehele jaarrekening tot een goedkeurende verklaring gekomen. Dus daar hebben wij verder geen bevindingen.

De heer Van den Bos

Dus de tussenrekeningen waren met twee maanden allemaal afgehandeld?

Mevrouw Overbeek

Ze zijn allemaal afgehandeld voor zover daar inderdaad geen lopende punten in zaten. Dan uw laatste vraag. U vroeg: heeft u het gehele gebeuren bekeken. Dat is natuurlijk een beetje een brede vraag. U refereerde aan het salaris en doorbelastingen. Kijk, voor zover het interne doorbelastingen zijn kijken wij natuurlijk naar de rekeningcouranten, intercompany eliminaties. Dus daar kijken wij zeker naar of het allemaal netjes wegloopt. En salarissen is een hele materiële post. Ik heb u ook uitgelegd tijdens de presentatie dat wij materialiteit bepalen en op basis daarvan bepalen wij welke rekeningen wij bekijken. Salarissen is daar een onderdeel van. Dat kan ik u zeker verzekeren.

De heer Van den Bos

De salarisadministratie?

Mevrouw Overbeek

Ja.

De heer Van den Bos

Stel dat daar niet naar gekeken mocht worden vanuit de bank, had u dan een goedkeurende verklaring afgegeven?

Mevrouw Overbeek

Dat is niet im Frage. Wij krijgen geen beperkingen en wij bepalen zelf waar wij naar kijken.

De heer Van den Bos

Nee, maar ik stel hem anders.

Mevrouw Overbeek

Het is een materiële post. Dus als wij belemmerd worden, dan heeft dat zeker een impact op onze verklaring.

De heer Van den Bos

Dat wordt EY-breed gedragen?

Mevrouw Overbeek

Dat is EY-breed en dat is professioneel-breed gedragen. Dat is niet alleen EY.

De voorzitter

Ik geef het woord aan mijnheer Vreeken.

De heer Vreeken

Dank voor de prettige presentatie en de prettige sfeer hier. Noblesse oblige. De VEB, VBDO en PGGM hebben al een aantal mooie vragen gesteld en de heer De Swaan heeft een mooie beschouwing gegeven over alle ontwikkelingen hier in Europa. Ik wil het graag wat concreter maken. ABN AMRO heeft een prachtig netwerk

en expertise om bij te dragen aan de enorme investeringen in duurzaamheid, defensie en innovatie. We hebben nu Trump en het antwoord is Make Europe Great Again. Dat kan vrij eenvoudig. We moeten meer investeren in defensie, want onze minister van defensie gaf gisteren aan dat wij in een grijs gebied zitten tussen oorlog en vrede. En er wordt heel veel geld geïnvesteerd in witwassen door alle banken in Nederland. Daar zitten heel veel medewerkers op en dan worden er nog geen vijf of tien mensen vervolgd per jaar door het OM. Dat lijkt mij niet zo kostenefficiënt. Ik wil graag uw mening daarover.

Daarnaast hebben wij te maken met extreem veel cybercrime. Jullie hebben heel veel goede IT'ers binnen de bank. Het lijkt mij veel beter om die expertise in te zetten aan zeg maar die oorlogsvoering waar Rusland nu mee bezig is. De pensioenfondsen in Nederland hebben zestien miljard euro (€ 16.000.000.000) maar zeg maar vijf procent (5%) wordt geïnvesteerd in Nederland. Dat is beroerd weinig. En ook de leden van de VBDO investeren beroerd weinig in Nederland waarschijnlijk. En dat kan anders, want Draghi heeft achthonderd miljard euro (€ 800.000.000.000) nodig om Europa weer innovatief te maken en Peter Wennink wil tien miljard euro (€ 10.000.000.000) voor een Nederlandse investeringsbank. Daar kunnen jullie ook een bijdrage aan leveren. Want de Europeanen hebben zestienduizend miljard euro (€ 16.000.000.000.000) aan spaargeld. Als de Russen binnenkomen is dat geld meteen op. Dus het is veel goedkoper om nu vijf tot tien procent (5-10%) op korte termijn te investeren aan defensie, en daar hebben jullie een netwerk voor, dan op deze kwartjes/dubbeltjesmanier voort te gaan, want we hebben een vreemd soort afhankelijkheid van allerlei partijen in de wereld. Verder hebben jullie een zeker netwerk bij miljardairs. Dat heb ik ook maar jullie samen veel meer. Als die miljardairs vijf procent (5%) van hun vermogen investeren in duurzaamheid is het hele probleem opgelost. En het goede nieuws is dat ze per jaar meer dan tien procent (10%) vermogenswinst maken gemiddeld. Dus die vijf procent (5%) is peanuts voor ze. Dat zijn dus de vragen ter overweging.

De voorzitter

Ik zal iets zeggen over witwassen: wij hebben de functie van gatekeeper in het financiële bestel. Die functie vervullen wij en daar hebben wij afspraken over gemaakt, ook op basis van wet- en regelgeving. En sommige transacties melden wij aan de overheid, de financial investigation unit heet dat. Wat die er dan vervolgens mee doet dat is hun beslissing. Wat het Openbaar Ministerie doet met de meldingen die wij doen ter zake is niet binnen onze verantwoordelijkheid. Dat is de verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie. Wij hebben samen met andere financiële instellingen een gatekeeperfunctie op ons genomen om het financiële bestel in Nederland te beschermen. Die taak vervullen wij. Dus dat ten aanzien van de rol van het OM en onze rol. Misschien kan jij iets zeggen Robert over de defensiefinancieringen en dergelijke.

De heer Swaak

Het is heel goed dat u dat punt opbrengt want dat is een belangrijk onderdeel op dit moment, niet alleen van ABN AMRO maar Europa-breed, dat er geïnvesteerd wordt in defensie. Daar nemen wij zeker ook onze verantwoordelijkheden in. Wij kijken op dit moment in samenspraak met Defensie waar zijn die investeringsnoden, waar kunnen wij een bijdrage leveren omdat wij heel bewust een keuze maken dat defensie-uitgaven essentieel zijn, dat het financieren van defensie essentieel is voor het behoud van democratie in Europa. Dus daar is geen keuze. Dit is denk ik een verplichting die wij met zijn allen hebben. Het betekent ook dat wij onze eigen processen daarop doorgelopen hebben. Wij hebben gekeken hoe hebben we dat in de afgelopen jaren gedaan? Wat kunnen wij daar nu aan verbeteren? Hoe kunnen wij zorgen dat die investeringen versneld gedaan kunnen worden? En ik kan u vertellen dat daar goed en constructief overleg is met Defensie. Dus daar blijven wij mee doorgaan. Op uw opmerkingen of wij op andere manieren een bijdrage kunnen leveren, en dan verwijst u naar het zogenaamde gebrek bij pensioenfondsen van het investeren in eigen land, laat ik dat graag bij diegenen die daarover gaan, maar ik kan u erop wijzen dat wij er alles aan doen om de financieringsvraagstukken die bij ons voorliggen zo goed mogelijk te verwerken. Dat doen wij eigenlijk

al jaren en daar zullen wij mee door blijven gaan, juist nu in deze periode Europa eensgezind moet opereren als het gaat over de onrust die eigenlijk om Europa heen aan het ontstaan is. Dan tot slot miljardairs en uw opmerking over miljardairs. Ik laat graag de keuze aan de miljardairs zelf want het is nog steeds een vrij land, zij het dat wij natuurlijk altijd kunnen wijzen op de mogelijkheden om bij te dragen aan maatschappelijk relevante doelstellingen als het gaat over aanwending van vermogen, maar die keuze ligt primair bij de houder van het vermogen zelf.

De heer Vreeken

Wij als stakeholders en aandeelhouders betalen enorme kosten voor de bestrijding van het witwassen. Dat doen wij graag. Maar als het rendement bedroevend is, er zijn nauwelijks vervolgingen, er wordt heel veel geld geïnvesteerd, dan is het een Don Quichot-achtig gebeuren. Dus wij hebben De Nederlandsche Bank en wij hebben een overheid en het lijkt mij goed dat jullie samen als banken rapporteren dat dit toch wel een bedroevend laag rendement heeft. En misschien kunt u ze helpen.

De voorzitter

Nogmaals, ik herhaal wat ik daarnet zei, wij vervullen onze rol als gatekeeper. Dat doen wij zo goed mogelijk omdat wij het belangrijk vinden om als gatekeeper te functioneren. Dat brengt in sommige gevallen mee dat wij aan de financial investigation unit, dat is een samenwerkingsorgaan tussen het Openbaar Ministerie, FIOD en De Nederlandsche Bank, rapporteren als wij transacties zien die uit ons systeem komen. Wat vervolgens het OM daarmee doet, is niet aan ons. In Nederland hebben wij een rechtssysteem dat een onafhankelijk OM heeft dat besluit of men wel of niet tot vervolging overgaat.

Ik ga terug naar microfoon 1.

De heer Jansen

Jasper Jansen van de VEB. Het is te belangrijk om te laten liggen en dat is de betrouwbaarheid van de IT-omgeving. Zoals ik begrijp hoort daar cybersecurity ook bij. Dit was dit jaar een kernpunt van de controle, een key audit matter. Dat was vorig jaar zo, het jaar daarvoor en ik ben teruggegaan volgens mij tot jaarverslag 2017 waarin in min of meer gelijke woorden dat ook een kernpunt van de controle was. Mijn vraag is: als de accountant dit ieder jaar signaleert en het Bestuur ook op de hoogte is van de problemen, waarom lukt het niet om kennelijk de tekortkomingen die geconstateerd worden op te lossen of is dit een fact of life dat dit een key audit matter blijft, over tien jaar ook nog.

Mijn tweede vraag ziet op Trump en zijn handelsbeleid. Ik kan me voorstellen dat daar allerlei scenario-analyses zijn gedaan en misschien kunt u daar iets van een indicatie geven van de uitkomsten en met name interessant vind ik toch de zakelijke kredietportefeuille. Die is volgens mij honderd miljard euro (€100.000.000.000) en een groot deel van die bedrijven zullen ongetwijfeld direct of indirect met exportrestricties te maken hebben. Het viel me op dat in één van de tabellen in het jaarverslag stond dat ongeveer de helft van die portefeuille sub-investment grade is. Dat vond ik vrij laag. Dus ik vroeg mij ook af is er een reden voor en wat is het risico dat hier problemen ontstaan in deze nieuwe wereld onder Trump? Het tweede over de scenarioanalyses is wat indirecter. Het lijkt er sterk op dat de ECB nu versneld de rente gaat verlagen in tegenstelling tot wat ze in Amerika doen. Ik kan mij voorstellen dat het impact zal hebben op de rentemarge als die versnelling gaat optreden. Wat betekent dit voor ABN AMRO en de winstgevendheid en dan met name ook de doelen, waaronder die cost to income die toch ook veronderstelt dat er een bepaalde groei in omzet gaat plaatsvinden en is dat nog reëel in een scenario van toch weer lagere rentes?

Mijn allerlaatste vraag. Terug naar 2020. Toen hadden wij ook een situatie: corona. Toen waren er toezichthouders die min of meer met zachte hand zeiden: het is onverstandig om dividend uit te keren. Ik vraag het even om comfort te krijgen, gegeven wat er nu gebeurt in de wereld met alle onzekerheid. Heeft de toezichthouder al indicaties gegeven over de buffers van de bank en mogelijk risico dat het dividend verlaagd gaat worden?

De voorzitter

Over het laatste punt kan ik u geruststellen. Wij hebben geen enkele indicatie daar. Ten aanzien van Trump refereer ik graag ook aan wat Robert daarover gezegd heeft. Mag ik u heel sterk aanraden om de analyses van ons Economisch Bureau waar Sandra Phlippen niet alleen maar in geschriften die door ons worden uitgegeven maar ook in diverse televisieoptredens, op Buitenhof en dergelijke, probeert de situatie te duiden. U zult het met mij eens zijn dat het bepaald niet makkelijk is om te doen en dat het management heel alert is om te kijken wat de ontwikkelingen zijn en hoe wij moeten reageren en hoe wij onze klanten voorlichten hoe wij tegen de situatie aankijken. Maar dat is een uitermate volatiele situatie op dit moment. Robert, misschien wil jij er nog wat aan toevoegen, ook over de IT.

De heer Swaak

Ik wil daar even mee beginnen. Ik wil niet graag namens de accountant spreken, maar ik denk dat de vraag is wat is de totstandkoming van een key audit matter en als ik me wel herinner zijn dat aandachtspunten voor de controle. Die worden opgenomen en daar wordt verslag van gedaan in het rapport van de accountant. Cybersecurity is al die jaren, en dat zal het altijd blijven, een heel belangrijk aandachtspunt. Dat is een inherent aandachtspunt voor alle financiële instellingen en ik kan u verzekeren dat de manier waarop wij onze cybersecurity monitoren, vierentwintig zeven (24/7), de erkenning die wij daar ook van buitenaf van krijgen van het hoogste niveau is en dat is eigenlijk zeker de afgelopen jaren zo geweest.

U mag ervan uitgaan dat wij scenarioanalyses maken op de consequenties aan de hand van de omgeving waarin wij opereren en dat betekent dat we bepaalde wegen doen in negatieve scenario's die we zwaarder gaan laten wegen op het moment dat daar aanleiding toe is en u kunt ervan uitgaan dat op het moment dat er maatregelen getroffen worden zoals die nu door de Verenigde Staten worden getroffen of worden voorgesteld, dat dat een consequentie heeft voor de weging van onze negatieve scenario's en dat verwerken we dan vervolgens weer door in de modellen en dat verwerken we vervolgens weer door in onze resultaten en Q1 is dan het moment dat daar verder over gecommuniceerd wordt. U mag ervan uitgaan dat op het moment dat wij dit soort veranderingen zien dat wij dat mee laten wegen in de weging van negatieve scenario's. Ten aanzien van onze kredietportefeuille en de zakelijke kredietportefeuille heeft u over de afgelopen jaren in grote tijden van crisis gezien hoe die zakelijke kredietportefeuille zich verhoudt. U heeft er ook een cost of risk aan kunnen koppelen. Dat heeft u ook gezien in de afschrijvingen die we gedaan hebben. We zullen op dezelfde manier doorgaan met het beoordelen van de kredietwaardigheid. En voor de bank zijn eigenlijk de consequenties van handelstarieven drieledig. Primaire consequenties in de Verenigde Staten zelf hebben we niet behalve onze wereldwijde clearingoperaties, maar dat is een ander soort operatie. Dan hebben we secundaire en tertiaire effecten. De effecten voor de Bank van deze restricties zit met name inderdaad op klanten. En het derde zal zijn hoe gaat de algemene economie zich ontwikkelen en daar heeft de heer De Swaan inderdaad terecht gewezen op een publicatie die we recentelijk hebben gedaan over de verwachtingen als het gaat over economische groei. Al die factoren komen straks bij elkaar in het vervolg op de weging die we in Q1 zullen doen. Als het gaat over wat de gevolgen zijn van de ECB-renteverlagingen, dan hebben we nu een renteverlaging gezien. U mag aannemen dat wij per kwartaal een beoordeling doen van de outlook van onze rente-inkomsten. Daar komen we in Q1 ook op terug. In Q4 hebben wij een hele duidelijke guidance gegeven voor het komende jaar.

De voorzitter

Het is van het grootste belang dat je als bank dicht bij je klant staat op zo'n moment, dat je in permanente dialoog bent met de klant om samen met de klant te bekijken wat de beste reacties zijn op de uitermate volatiele omgeving waarin we op dit moment opereren. Ik denk dat het heel belangrijk is dat in alle drie de business units waarin we opereren dat punt heel sterk over het voetlicht wordt gebracht: dicht bij de klant staan, overleggen met de klant, samen met de klanten nadenken hoe te reageren op de ontwikkelingen in de markten.

Nog één keer microfoon 3 en dan gaan we door.

De heer Van den Bos

Ik ben eigenlijk benieuwd hoeveel ABN AMRO nu uitgeeft aan het hele witwasgebeuren. En waarom stel ik de vraag? Dat is eigenlijk aansluitend op wat de heer Vreeken aangeeft. Het is een terechte opmerking: het OM bepaalt wat ze vervolgen en wat we doen. Ik heb er een hekel aan als er geld over de balk wordt gegooid. Mijnheer Swaak heeft, en dat heb ik gisteren ook gezegd tegen mijnheer Van Rijswijk, de paper gekregen van hoe het efficiënt is aan te pakken. Ik denk gewoon dat de banken totaal via de NVB eens flink bij het ministerie van Financiën heibel moeten gaan maken om te zeggen: mensen wij gaan dit efficiënter aanpakken en ook effectiever, want bij het OM liggen duizenden dossiers te versloffen. Als mijn informatie juist is, dan kost volgens mij het hele witwasgebeuren bij de ABN AMRO ongeveer vijfhonderd miljoen euro (€ 500.000.000).

De heer Swaak

Het is rond de vierhonderd miljoen euro (€ 400.000.000).

De heer Van den Bos

Vierhonderd miljoen euro (€ 400.000.000) is een hoop geld. Dat kan efficiënt worden ingezet in klantbeleving en noem maar op. Dat is één. Dan heb ik een ander iets en dat ontsprong net heel spontaan, het investeren in defensie. Maar we zijn ertegen om te investeren in olie en andere toestanden, maar die tanks en die vliegtuigjes die vliegen op olie, kerosine. Hoe dual is dit? En ik snap de veiligheid heeft een prijs, maar ik vind het wel een duale grap en de grap is eigenlijk meer bedoeld richting de milieuclubs, maar dat was een opmerking.

De voorzitter

Mag ik ten aanzien van het eerste punt nogmaals zeggen: wij hebben als banken een taak op ons genomen als gatekeeper.

De heer Van den Bos

Mijnheer De Swaan, dat weet ik al jaren. Het gaat erom: er wordt geld uitgegeven en er wordt niet effectief door de overheid naar en mee gehandeld. En dat is het hele punt. Ga via de NVB met de diverse CEO's, met Steven van Rijswijk en straks de dame die de heer Swaak opvolgt, eens ermee aan de slag en leg dat eens keer neer bij Eelco Heinen en zeg: dit moet veel efficiënter. Dit kost ons klauwen met geld. Dit moet effectief worden aangepakt en om te beginnen in Nederland. Dan kun je dat later Europees uitrollen.

De voorzitter

U veronderstelt dat we dat niet doen. Dat is incorrect. We zijn in regelmatig contact met De Nederlandsche Bank want dat is de wettelijke uitvoerder van de Wwft. We zijn ook regelmatig in contact met Financiën hierover en de veronderstelling dat we dat niet zouden doen werp ik verre van me. Wij hebben een rol te spelen. Dat hebben we afgesproken hier in Nederland dat de bank deze rol speelt. Dat doen wij zo efficiënt

mogelijk. Als wij bottlenecks zien delen we dat met De Nederlandsche Bank gezamenlijk in NVB-verband of in het voorkomende geval bilateraal en indien gewenst delen we dat ook met het ministerie van Financiën.

De heer Van den Bos

Maar dat halleluja van De Nederlandsche Bank, laat me het heel even verklaren. Bij de overname van ABN AMRO door het drietal was De Nederlandsche Bank helemaal akkoord. Het was allemaal op drijfzand gebaseerd. De fusie van ABN met AMRO, en uw oud-collega Jan Kalff zal dat ongetwijfeld beamen, daar was de AMRO in 1987 technisch failliet en de Deutsche Bank lag op de loer. Op basis van gelijkheid moest er gefuseerd worden met de ABN, een kerngezonde bank, een bank die een overname had gedaan in Amerika gebaseerd op vijftig procent (50%) uit de voorzieningen, uit de reserves, en vijftig procent (50%) kapitaalsverhoging. Hoe kan De Nederlandsche Bank, en u zat daar ook, op basis van gelijkheid een fusie aanvaarden tussen een failliete bank en een kerngezonde bank? Hoe kan De Nederlandsche Bank een fusie accorderen gebaseerd op drijfzand met Fortis en de Schotse Bank? De enige die het geld had was Santander maar de rest was drijfzand. Hoe kan dan De Nederlandsche Bank, waar we allemaal hosanna roepen, dat accorderen? Dat wil ik meegeven.

De voorzitter

Ik stel voor dat mijnheer Swaak misschien nog even reageert op het dualisme ten aanzien van het feit dat tanks op benzine lopen en vliegtuigen op kerosine vliegen.

De heer Swaak

Ik had begrepen dat dat meer een opmerking was om het dualisme te illustreren. Maar laat ik wel zeggen dat wij heel nadrukkelijk zijn in de prioritering. Wij hebben al aangegeven wat wij op het gebied van olie en gas doen. Dus dat is één sector. En een andere sector is defensie en daarvan heb ik aangegeven waarom het belangrijk is dat we daarin investeren. Dus dank u wel.

De voorzitter

Dank voor al deze vragen en dan vraag ik aan de moderator of er vragen uit de livechat zijn.

Moderator

Mijnheer de voorzitter, er zijn geen vragen uit de livechat.

De voorzitter

Dan wil ik u hartelijk danken voor uw vragen en dan wil ik overgaan naar het volgende agendapunt.

2 (g) Vaststelling van de gecontroleerde jaarrekening over 2024 (ter stemming)

De voorzitter

Ik verwijs naar de jaarrekening zoals opgenomen in het jaarverslag van ABN AMRO van 2024. De jaarrekening 2024 is onderzocht door de externe accountant. Daar hebben we zojuist een dialoog over gehad. De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven. Er zijn geen vragen ontvangen vooraf. Ik zie geen vragen uit de zaal. Zijn er vragen uit de livechat?

Moderator

Er zijn geen vragen vanuit de livechat.

De voorzitter

Dan sluit ik dit punt af. De vaststelling van de jaarrekening 2024 is ter stemming. De stemming geschiedt elektronisch. De deelnemers kunnen gedurende de gehele vergadering hun stem uitbrengen. De uitslag van de stemming wordt aan het eind van deze vergadering bekendgemaakt. Dan gaan we naar punt 3 van de agenda.

3 RESERVERINGS- EN DIVIDENDBELEID, DIVIDEND VOORSTEL

3 (a) Reserverings- en dividendbeleid (ter bespreking)

3 (b) Dividend voorstel (ter stemming)

De voorzitter

Ik stel voor dat we in één keer door 3 (a) en 3 (b) heen zullen gaan. Daarna heeft u de gelegenheid om over het gehele agendapunt 3 vragen te stellen. Ik geef het woord eerst aan Robert.

De heer Swaak

Begin 2024 hebben we het raamwerk van ons kapitaal opnieuw vastgesteld. ABN AMRO's uitkeringspercentage in de vorm van dividend is vastgesteld op vijftig procent (50%) van de gerapporteerde nettowinst toekomend aan aandeelhouders na aftrek van de AT1-couponbetalingen en minderheidsbelangen. Basel IV is de primaire standaard voor ons kapitaal en we hebben een Basel IV CET1-ratio doelstelling van dertien-en-een-half procent (13,5%). Naast mogelijke dividendbetalingen zullen we jaarlijks onze kapitaalspositie beoordelen. Een mogelijke uitkomst van deze beoordeling is het voornemen om eigen aandelen in te kopen als de omstandigheden het toelaten en de toezichthouders hiermee instemmen.

De voorzitter

Dan gaan we door naar punt 3 (b), voorstel tot uitkering dividend en wederom graag het woord aan Robert.

De heer Swaak

In lijn met raamwerk voor ons kapitaal heeft ABN AMRO het uitkeringspercentage in de vorm van dividend vastgesteld op vijftig procent (50%) van de gerapporteerde nettowinst toekomend aan aandeelhouders en certificaathouders na aftrek van AT1-couponbetalingen en minderheidsbelangen. ABN AMRO stelt over het jaar 2024 een dividend voor van één euro vijfendertig (€ 1,35) per aandeel wat een slotdividend van vijfenzeventig cent (€ 0,75) per aandeel inhoudt.

De voorzitter

Ik zie geen vragen uit de zaal, zijn hier vragen over uit de chat?

Moderator

Er zijn geen vragen uit de chat.

De voorzitter

Dan gaan we door naar punt 4 van de agenda.

4 DECHARGE

4 (a) Verlening van decharge aan de individuele leden van de Executive Board in functie gedurende het boekjaar 2024 voor hun taakuitoefening gedurende 2024 (ter stemming)

4 (b) Verlening van decharge aan de individuele leden van de Raad van Commissarissen in functie gedurende het boekjaar 2024 voor hun taakuitoefening gedurende 2024 (ter stemming)

De voorzitter

Het voorstel is dechargeverlening aan de individuele leden van de Executive Board en Raad van Commissarissen in functie in het boekjaar 2024 voor hun taakuitoefening gedurende 2024. Hebben we hierover vragen ontvangen? Dat is niet het geval. Ik zie geen vragen uit de zaal, zijn hierover vragen uit de chat?

Moderator

Er zijn geen vragen vanuit de chat.

De voorzitter

Dit agendapunt is ook ter stemming. De uitslag wordt, zoals bij alle andere punten, aan het eind van de vergadering bekendgemaakt. We gaan over naar agendapunt 4 (b). Zijn hierover vragen?

De heer Spanjer

Er staat each member, maar dat wordt niet in de agenda benoemd. In de agenda worden niet de namen apart benoemd, dus voor de namen apart gestemd, want each member betekent dus dat iedere naam benoemd moet worden, want anders is het niet each member.

De voorzitter

Mijnheer Spanjer, we kunnen een lang taalkundig dispuut aangaan. Dat wil ik graag na de vergadering doen.

Zijn hierover vragen uit de chat?

Moderator

Er zijn geen vragen vanuit de chat.

De voorzitter

Ook dit agendapunt is ter stemming. De uitslag zal aan het eind van de vergadering worden bekendgemaakt. Dan gaan we over naar punt 5.

5 VERSLAG OVER HET FUNCTIONEREN VAN DE EXTERNE ACCOUNTANT EN BENOEMING EXTERNE ACCOUNTANT VOOR HET DUURZAAMHEIDSVERSLAG

De voorzitter

Het allereerste punt is het verslag over het functioneren van de externe accountant. Graag geef ik het woord aan Sarah Russell, de voorzitter van het Audit Committee. Zij zal een toelichting geven op de belangrijkste bevindingen voortvloeiend uit de jaarlijkse evaluatie van het functioneren van de externe accountant.

5 (a) Verslag over het functioneren van de externe accountant (ter bespreking)

Mevrouw Russell

Net als voorgaande jaren hebben we een enquête gehouden onder onze belangrijkste en meest relevante managers die samenwerken met de externe accountant om te zien hoe de dienstverlening van de accountant op cruciale aspecten wordt ervaren. De score geeft een goed beeld van hoe deze dienstverlening binnen ABN

AMRO als geheel wordt gezien, inclusief dochterondernemingen. De totaalscore is ongeveer gelijk aan de evaluatie van vorig jaar en geeft een voldoende score.

De score was drie komma zeven (3,7) In 2024 punten op een vijfpuntsschaal vergeleken met een drie komma acht (3,8) het voorgaande jaar. Net als in voorgaande jaren worden onder de respondenten sterke resultaten genoteerd op het gebied van onafhankelijkheid en objectiviteit en kennis en competentie van EY. Ook de evaluatie van risico's in de financiële verslaggeving en controlewerkzaamheden om significante risico's op een afwijking van materieel belang vast te stellen, blijven bevredigend scoren.

Vergeleken met het voorgaande jaar werd de uitwisseling van informatie tijdens de uitvoering van de audit als efficiënter en effectiever ervaren. Ook wordt opgemerkt dat er verbeteringen waren op het gebied van niet-financiële informatie zoals strategische ontwikkelingen, cultuur en gedrag, bestuur en duurzaamheid. Er worden mogelijkheden voor verdere verbetering opgemerkt van de effectiviteit, efficiëntie en de relevantie van informatie uitwisseling met betrekking tot de kwaliteit van de managementletter en het tijdig bediscussiëren van de bevindingen en de vertaling van bevindingen naar concrete acties gekoppeld aan de bestaande langere termijn plannen van de bank alsmede de zichtbaarheid van gebruikte innovaties in de audit aanpak. Alle andere onderwerpen genoemd in de enquête leiden tot een score rond de gemiddelde score van drie komma zeven (3,7).

Ik wil wederom benadrukken dat het van groot belang is dat EY als voldoende objectief en onafhankelijk wordt gezien om het management adequaat te kunnen uitdagen. Dit was duidelijk het geval en ze voegen toegenomen waarde toe aan nieuwe vereisten ten aanzien van niet-financiële informatie. EY is nu negen jaar onze externe accountant en nadert hun laatste jaar voordat ze de externe audit opdracht van ABN AMRO overdragen aan PWC in 2026. Hanneke Overbeek is de lead partner op de ABN AMRO audit sinds 2024 en zij vervult de rol adequaat. We hebben er alle vertrouwen in dat EY de audits op een bevredigende manier zullen blijven uitvoeren in 2025.

Over het algemeen geeft een score van drie komma zeven (3,7) voldoening, vooral als je opmerkt dat de trend stabiliseert op een voldoende niveau de afgelopen jaren.

De voorzitter

Dank je wel, Sarah. Er zijn geen vragen over dit punt vooraf ontvangen. Zijn er vragen uit de zaal? Dat is niet het geval. Zijn er vragen in de chat?

Moderator

Er zijn ook geen vragen vanuit de chat.

De voorzitter

Ik constateer dat er geen vragen meer zijn. Dan gaan we over naar 5 (b).

5 (b) Benoeming van Ernst & Young Accountants LLP als externe accountant om een assuranceoordeel te geven over het duurzaamheidsverslag van ABN AMRO voor het boekjaar 2025 (ter stemming)

De voorzitter

Vanaf 2024 moeten grote beursgenoteerde ondernemingen en andere organisaties van openbaar belang een duurzaamheidsverslag publiceren. Deze verplichting komt voort uit de Corporate Sustainability Reporting Directive, ook wel afgekort als CSRD. Vooruitlopend op de implementatie van de CSRD in de Nederlandse wet

heeft ABN AMRO ervoor gekozen, in overeenstemming met de eisen zoals voorzien in de CSRD het duurzaamheidsverslag op te nemen in het geïntegreerd jaarverslag 2024. U heeft kunnen zien hoe dat leidt tot een zeer dik jaarverslag. Het duurzaamheidsverslag vindt u in het geïntegreerde jaarverslag onder het kopje Sustainability statements. EY als onze externe accountant voor het jaarverslag is dit jaar verzocht om ook haar assuranceoordeel te geven over het duurzaamheidsverslag. De huidige wetsvoorstellen bepalen dat de Algemene Vergadering de externe accountant benoemt voor het jaarverslag en daarnaast afzonderlijk ook de accountant benoemt voor het duurzaamheidsverslag. Dat geldt ook als beide opdrachten aan dezelfde accountant worden gegeven. De Raad van Commissarissen stelt dan ook voor om EY te benoemen om een assuranceoordeel te geven over de duurzaamheidsrapportage van de ABN AMRO over het boekjaar 2025. Dit agendapunt is ter stemming. We hebben geen vragen ontvangen hierover vooraf. Zijn er vragen uit de zaal hierover? Zijn er vragen uit de chat?

Moderator

Er zijn ook geen vragen vanuit de chat mijnheer de voorzitter.

De voorzitter

Dan constateer ik dat daar geen vragen over zijn en gaan we naar agenda punt 5 (c).

5 (c) Benoeming van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. als externe accountant om een assuranceoordeel te geven over de duurzaamheidsverslagen van ABN AMRO voor de boekjaren 2026, 2027 en 2028 (ter stemming)

De voorzitter

U heeft vorig jaar besloten om PwC voor de boekjaren 2026, 2027 en 2028 de jaarrekening van ABN AMRO te laten controleren en in lijn met wat ik zojuist zei, stelt de Raad van Commissarissen voor om PwC te benoemen om een assuranceoordeel te geven over de duurzaamheidsrapportage van de ABN AMRO over de boekjaren 2026, 2027 en 2028. Ook dit punt is ter stemming. Zijn hier vragen over vanuit de zaal? Zijn er vragen via de chat binnengekomen?

Moderator

Er zijn geen vragen via de chat.

De voorzitter

Dan kunnen wij doorgaan naar het volgende agendapunt.

6 SAMENSTELLING EN COLLECTIEVE PROFIELSCHETS VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

6 (a) Collectieve profielschets van de Raad van Commissarissen (ter bespreking)

De voorzitter

De Raad van Commissarissen heeft de collectieve profielschets aangepast. Doel van de aanpassing was om de kennis en ervaring van de Raad van Commissarissen op het gebied van ICT, ICT-risicobeheer en het identificeren van de verschillende risico's meer te benadrukken in de collectieve profielschets. De gewijzigde collectieve profielschets is opgenomen in de vergaderdocumenten voor de Algemene Vergadering. De NLFi heeft de wijzigingen goedgekeurd. Dat is in verband met de overeenkomst die we ter zake hebben en de wijzigingen in de collectieve profielschets zijn besproken met de Raad van Medewerkers. Zijn hierover vragen uit de zaal? Zijn hierover vragen via de chat.

Moderator

Er zijn geen vragen via de chat.

De voorzitter

Dan gaan we naar 6 (b).

6 (b) Mededeling van vacatures in de Raad van Commissarissen (ter bespreking)

De voorzitter

Volgens het aftredingsschema van de Raad van Commissarissen verloopt het huidige mandaat van Mariken Tannemaat aan het eind van deze Algemene Vergadering. Daardoor ontstaat een vacature binnen de Raad van Commissarissen en voor deze vacature is een profielschets als vergaderdocument opgenomen. Mariken heeft, tot ons grote plezier, aangegeven graag beschikbaar te zijn voor een nieuwe termijn als lid van de Raad van Commissarissen. Voordat ik u de gelegenheid geef om vragen te stellen of om opmerkingen te maken, stel ik voor dat we eerst overgaan naar agendapunten 6 (c) en (d), namelijk de gelegenheid voor de Algemene Vergadering tot het doen van aanbevelingen met inachtneming van de genoemde profielschets en de toelichting van de Raad van Medewerkers.

6 (c) Gelegenheid voor de Algemene Vergadering tot het doen van aanbevelingen, met inachtneming van profielschetsen (ter bespreking)

De voorzitter

We hebben geen gemotiveerde aanbevelingen ontvangen van aandeelhouders en certificaathouders voor een voordracht van de genoemde vacature en ik ga er dan ook vanuit dat de Algemene Vergadering geen gebruik wenst te maken van het recht tot aanbeveling, maar ik stel natuurlijk u graag in de gelegenheid vragen te stellen of opmerkingen te maken over dit agendapunt. Gaat uw gang.

De heer Vreeken

Ik heb wel nu dit zo naar boven komt een aardige suggestie. Dat is namelijk Peter Wennink. Volgens mij zit hij nog niet aan zijn tax met commissariaten en als je dan kijkt naar IT en innovaties. Hij wil dat we honderd miljoen euro (€ 100.000.000) gaan innoveren in Nederland en hij kan daarbij ABN AMRO heel goed helpen denk ik. Dus dat zou een aardige verrijking kunnen zijn.

De voorzitter

Dank u voor deze suggestie. Dan gaan we door naar agendapunt 6 (d).

6 (d) Gelegenheid tot toelichting van de standpunten van de Raad van Medewerkers (ter bespreking)

De voorzitter

De Raad van Commissarissen heeft de Raad van Medewerkers verzocht om een standpunt in te nemen inzake de voorgestelde herbenoeming van Mariken Tannemaat voor een termijn van vier jaar. Het positieve standpunt van de Raad van Medewerkers ten aanzien van de voordracht is opgenomen in de vergaderstukken voor de Algemene Vergadering en daarin kunt u lezen dat de Raad van Medewerkers heeft ingestemd met de voordracht. Als u daar behoefte aan heeft, is de Raad van Medewerkers gaarne bereid dit toe te lichten. Dan gaan we naar punt 6 (e).

6 (e) Herbenoeming van Mariken Tannemaat als lid van de Raad van Commissarissen (ter stemming)

De voorzitter

Zoals u in de convocatie heeft kunnen lezen wordt Mariken Tannemaat voor herbenoeming voorgedragen op basis van haar succesvolle staat van dienst en specifieke kennis van communicatie en digitalisering en haar uitgebreide bestuurlijke ervaring binnen complexe internationale organisaties waaronder financiële instellingen. Wij hebben er alle vertrouwen in dat Mariken haar taken actief blijft uitvoeren en dat ze haar eigen gedegen objectieve en onafhankelijke besluiten neemt en oordelen vormt in het kader van haar functie en haar verantwoordelijkheden als lid van de Raad van Commissarissen. U heeft het cv kunnen vinden in de stukken. Graag benoem ik nog de doelstelling van de Raad van Commissarissen op het gebied van gender diversity. In deze doelstelling is opgenomen dat mannelijke, respectievelijk vrouwelijke leden minimaal een derde van de zetels in de Raad van Commissarissen bezetten. Deze doelstelling als ook de wettelijke vereisten op het gebied van genderdiversiteit worden met een herbenoeming van Mariken wederom ruimschoots gehaald. Wij stellen dan ook voor om Mariken her te benoemen per het eind van deze vergadering voor een periode van vier jaar die zal eindigen bij het sluiten van de Algemene Vergadering van 2029. De Raad van Commissarissen is ervan overtuigd dat met de voorgestelde herbenoeming de samenstelling zodanig is dat de Raad van Commissarissen zijn taak naar behoren kan blijven vervullen. Dit agendapunt is ter stemming. Er zijn geen vragen vooraf ontvangen. Zijn er vragen vanuit de zaal? Neen. Zijn er vragen vanuit de chat?

Moderator

Er zijn geen vragen vanuit de chat.

De voorzitter

Ik stel dan voor dat we overgaan naar punt 7 van de agenda.

7 SAMENSTELLING VAN DE EXECUTIVE BOARD

De voorzitter

Op 1 augustus 2024 heeft Robert Swaak bekendgemaakt dat hij zijn tweede termijn als CEO niet vol zal maken. Zijn termijn eindigt bij het sluiten van deze Algemene Vergadering. Op 10 januari 2025 heeft de Raad van Commissarissen in een persbericht het voornemen bekendgemaakt om Marguerite Bérard te benoemen tot nieuw lid van de Raad van Bestuur en tot CEO van ABN AMRO met ingang van de datum van deze Algemene Vergadering. Marguerite wordt benoemd voor een periode van vier jaar zodat haar termijn eindigt bij sluiting van de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van ABN AMRO in 2029. De Europese Centrale Bank heeft ingestemd met de voorgenomen benoeming van Marguerite Bérard evenals de Raad van Medewerkers in de vorm van een positief advies. De belangrijkste onderdelen van de overeenkomst met Marguerite Bérard zijn gepubliceerd op de website van ABN AMRO. Zij brengt bijzonder veel ervaring met zich mee die ze heeft opgedaan bij een aantal van de grootste banken van Europa. Zij stond binnen BNP Paribas aan het hoofd van de French Commercial and Personal Banking en was tussen januari 2019 en maart 2024 lid van het Executive Committee. Voor meer informatie wil ik verwijzen naar het cv van Marguerite Bérard dat bij de vergaderstukken is gevoegd. Wij zijn verheugd dat Marguerite bereid is om aan te treden als CEO van ABN AMRO. Zoals eerder al verschillende malen gezegd, is Marguerite bij ons aanwezig vandaag en zij stelt zich graag persoonlijk aan u voor en daartoe geef ik graag het woord aan Marguerite. Ik heb er grote bewondering voor dat zij u in het Nederlands zal toespreken. Als er echter later wat vragen zijn, dan zou ik graag willen dat of de vraag in het Engels gesteld wordt of dat ik in staat ben om hem te vertalen in het Engels en dat zij in het Engels kan antwoorden.

Mevrouw Bérard

Dames en heren, wat fijn om u vandaag te ontmoeten. Ik ga deze introductie in het Nederlands houden, een taal die ik pas sinds kort leer, dus graag uw begrip daarvoor. Ik doe mijn uiterste best. Nederlands leren is trouwens nogal een onderneming.

De eerste zin die ik leerde was: “ik ben een appel”. En mijn uitspraak oefende ik met “De vliegende vieze vis vliegt de vogel achterna” en “Bruine beren eten veel bessen”.

Ik vind het prachtig om te leren over de geschiedenis van Nederland, de cultuur en waar u voor staat. Dus kijk niet raar op als u mij over een paar dagen, op Koningsdag, door Amsterdam ziet slenteren gekleed in oranje. Mijn man François en mijn twee jongens, Pierre en Marc, zijn fanatieke supporters van Paris Saint-Germain. Al zijn zij minder geïnteresseerd sinds Mbappé naar Madrid is vertrokken. Daarom supporten zij nu ook Ajax. Dat is natuurlijk logisch: Johan Cruyff heeft ten slotte het voetbal voor altijd veranderd.

Dat ik deze presentatie in het Nederlands hou is voor u een voordeel: ik ga het kort houden. Dat is niet altijd zo als ik Frans of Engels spreek.

Ik ben zevenenveertig (47) jaar. Ik heb twaalf jaar ervaring in het bankwezen en daarvoor heb ik acht jaar ervaring bij de Franse overheid op het ministerie van Financiën, het Élysée en als stafchef van een minister.

Als bankier werkte ik in verschillende omgevingen. Eerst ruim vijf jaar bij BPCE, de op één na grootste bankgroep in Frankrijk. Daarna werkte ik meer dan zes jaar bij BNP Paribas, de grootste wereldwijd opererende systeembank van de EU.

Tijdens mijn loopbaan in het bankwezen deed ik ervaring op in verschillende disciplines. Bij BPCE was ik als ExCo-lid verantwoordelijk voor strategie, finance, compliance en juridische zaken. In de ExCo van BNP Paribas stond ik aan het hoofd van de bank in Frankrijk. We bedienden particulieren, zakelijke en private banking-klienten vergelijkbaar met de business-mix en omvang van ABN AMRO.

Ik hou enorm van het contact met klanten. Ik ontmoet ten minste één klant per dag. Tegelijkertijd ben ik een leider die prioriteiten stelt, gefocust is en dingen voor elkaar krijgt. Ik vind het belangrijk om ervoor te zorgen dat mensen samenwerken en om teams te motiveren. En als wij samen iets bereiken geeft dat iedereen een gevoel van trots. Ik sta bekend als betrouwbaar. Transparantie en hechte relaties zijn waardevol voor mij. Dat is iets dat ik ook herken in de Nederlandse cultuur.

Twaalf jaar geleden besloot ik het bankwezen in te gaan, omdat het daar draait om de kunst van projecten mogelijk maken terwijl je tegelijk risico's beheerst. Of het nu gaat om een particuliere klant die een eerste huis wil kopen, een techbedrijf dat een nieuw project start, of een fabrikant die investeert om groener te ondernemen. Als bankier bedien je de reële economie. Je voelt dat je de wereld helpt veranderen en je leeft de levens van al je klanten een beetje mee.

Bovendien vind ik dat bankieren van cruciaal belang is voor de soevereiniteit van de Europese economieën. Wij hebben sterke, gezonde, klantgerichte, betrouwbare Europese banken nodig, in goede en in slechte tijden. Tijdens de financiële crisis werkte ik voor de overheid en weet dus wat er gebeurt als de financiële sector ontspoord. Tijdens de coronapandemie werkte ik bij een bank. Ik weet hoe belangrijk banken kunnen zijn voor de economie in zwaar weer.

Ik ben dan ook enorm blij dat Tom de Swaan en de Raad van Commissarissen interesse toonden in mijn profiel om leiding te geven aan ABN AMRO en ik wil ze daarvoor bedanken. Ook bedank ik Robert Swaak voor alles wat hij in de afgelopen vijf jaar heeft bereikt en voor zijn steun. De afgelopen weken heeft Robert mij op de best mogelijke manier begeleid.

ABN AMRO is een fantastische Noordwest-Europese bank. Een bank die vorig jaar haar tweehonderdjarig bestaan vierde. Haar bijzondere geschiedenis is sterk vervlochten met die van Nederland en Europa. We hebben sterke wortels waarmee wij verder kunnen groeien! ABN AMRO is een systeembank, een prachtig merk, met een uitstekend klantenbestand en zeer betrokken teams. Dat was al duidelijk tijdens mijn eerste introductiegesprekken. De komende tijd zal mijn prioriteit liggen bij het leiden van een strategische review van onze activiteiten en ik kijk ernaar uit om de resultaten daarvan met u te delen op een Capital Market Day in november. Ik kan u verzekeren dat wij ons volop zullen inzetten om u trots te maken op de bank en tevreden met de waarde die wij creëren voor al onze stakeholders.

Tot slot: ik verheug mij op mijn 'new beginning', mijn nieuw begin, en ik kijk er enorm naar uit om met de teams van ABN AMRO samen te werken. U kunt erop rekenen dat ik nooit iets met de Franse slag zal doen! Dames en heren, hartelijk dank voor uw aandacht. Mijnheer de voorzitter, ik ben beschikbaar voor vragen, wel graag in het Engels. Ik zal die ook in het Engels beantwoorden.

De voorzitter

Dan is er inderdaad gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer Jansen

Jasper Jansen, VEB. Welgemeende complimenten voor uw Nederlands. Dat is zeer gewaardeerd.

Namens de VEB wil ik onze waardering uitspreken voor de voorgenomen benoeming van mevrouw Marguerite Bérard als nieuwe CEO van ABN AMRO. Haar indrukwekkende staat van dienst in zowel de Franse banksector als het openbaar bestuur geeft alle reden voor hoge verwachtingen. Deze achtergrond maakt haar uitzonderlijk goed gepositioneerd om leiding te geven aan een bank die zich momenteel op een strategisch kruispunt bevindt. De VEB ziet deze benoeming als een unieke kans voor een vernieuwde strategische koers en, misschien nog belangrijker, een versnelling van de uitvoering.

Tegelijkertijd hebben we een aantal reflectieve vragen over de praktische invulling van haar leiderschap, vooral in het licht van de eerdere uitdagingen rond rendement op eigen vermogen, kostendiscipline en beheer rond risico gewogen activa. Allereerst, met alle respect voor de Nederlandse presentatie, u heeft geen directe wortels in de Nederlandse markten. Dus, hoe zorg je ervoor dat je voldoende intern en extern draagvlak opbouwt onder medewerkers, klanten en toezichthouders, met name in een sterk gereguleerde instelling als ABN AMRO?

Ten tweede benadrukte uw voorganger consequent het belang van kostenbeheersing. Het verlagen van de kosten was echter moeilijker dan verwacht. Welke specifieke benaderingen of ervaringen in uw vorige rollen zult u meebrengen om de zo noodzakelijke duurzame kostenreducties te bereiken?

Tot slot, denkt u dat een return on equity van negen tot tien procent (9-10%) acceptabel is voor een bank als ABN AMRO op de langere termijn?

De voorzitter

Ik geef Marguerite uiteraard graag de gelegenheid om te antwoorden, maar ik wil ook benadrukken dat ze pas na dit gesprek aan haar baan begint. Geef haar dus de kans om over de opmerkingen na te denken. Als ze een indicatie wil geven, vind ik het prima als ze dat wil doen.

Mevrouw Bérard

U heeft gelijk, ik ben geen Nederlander. Ik ben een Frans staatsburger. Ik ben een Europees burger en heel blij en bereid om in Nederland te komen wonen en meer over het land te leren. Ik heb de afgelopen tijd veel steun gekregen van Robert Swaak en al mijn collega's in de ExBo en in de Bank in het algemeen om echt te begrijpen hoe we hier zaken doen, ons klantenbestand. Ik ben al begonnen met het ontmoeten van een aantal klanten en ik geniet er erg van, en ik kijk erg uit naar de dagen, weken, maanden en jaren die komen gaan. Zoals ik al heb gezegd, zullen we in november een Capital Markets Day houden waar we onze strategische standpunten zullen presenteren. Daar moet u ons dus wat tijd voor geven. Maar dan zullen al uw vragen worden beantwoord. Ik geloof sterk in winstgevende groei. Ik geloof echt dat deze bank veel kansen voor het grijpen heeft en we zullen natuurlijk gedisciplineerd zijn in de manier waarop we onze kosten en ons kapitaal beheren.

De heer Jansen

Bedankt, ik kijk uit naar de Capital Markets Day.

De voorzitter

Microfoon één.

De heer Abma

Welkom in Amsterdam. Kunt u mij vertellen wat in uw ogen de meest belangrijke klimaatdoelen voor ABN AMRO zijn de komende jaren?

De voorzitter

Mag ik opnieuw erop wijzen dat mevrouw Bérard pas aan het eind van deze vergadering haar taak op zich neemt. Zij heeft aangekondigd dat er in november een Capital Markets Day zal zijn en dan kunnen dit soort vragen gesteld worden. Mag ik u verzoeken deze vraag even te bewaren tot het moment dat ze in staat is geweest om zich hier in de bank te vestigen.

De heer Abma

Dat mag.

De voorzitter

Microfoon 3.

De heer Vreeken

Ik ben heel blij met de trackrecord van u. U heeft uitstekende contacten met de overheid in Frankrijk en dat is voor ons heel belangrijk, want Frankrijk loopt voorop in de Europese defensie-industrie en de Nederlandse industrie kan op dat gebied een impuls krijgen. Dus dat waardeer ik. Verder hebben we een klein probleempje met de combinatie Air France KLM. Het kan zijn dat je een bepaalde invloed hebt om dat te verbeteren, want het is voor u van groot belang dat we ons uitstekende netwerk in die branche behouden.

Peter Wennink is de voormalige CEO van de belangrijkste innovatieve organisatie van Nederland, en het is misschien een idee om met hem te lunchen, want ik denk dat er een prachtige output van die ontmoeting kan

zijn. En het laatste is dat ik het op prijs zou stellen als ABN AMRO volgend jaar hoofdsponsor wordt van het Wereld Natuur Fonds en dat zou door veel mensen in Nederland zeer gewaardeerd worden.

Mevrouw Bérard

Dank voor uw suggesties en advies.

De voorzitter

Microfoon één.

De heer Jansen

Meneer de Swaan, alle begrip dat het te vroeg is om een hele Capital Markets Day met zestig sheets te krijgen, maar ik wou toch nog een vraag stellen over het feit dat ABN AMRO toch echt een in het Nederland verankerde bank is, waar ook in het verleden issues zijn geweest met toezichthouders over kredieten, werknemersrelaties. We hebben hier gewoon te maken met een bank die sterk is verankerd in Nederland. En ik heb toch de vraag in hoeverre u bij deze aanstelling in ogenschouw heeft genomen dat er toch een risico is dat iemand niet uit Nederland komt.

De voorzitter

Ten eerste hebben wij als strategie dat wij een Noordwest-Europese bank zijn en geen Nederlandse bank. Ik realiseer me dat dat Nederlandse deel van het grootste belang is, maar ik realiseer me nog meer dat als u naar het cv van mevrouw Bérard kijkt, dat zij een grote ervaring heeft op alle terreinen waarop ABN AMRO actief is, of het retail banking is, corporate banking of wealth management. Dus haar kwaliteiten op die gebieden zijn uitermate groot. We leven in een Europese Unie. Ik heb in mijn introductie gezegd hoe belangrijk wij een verdergaande Europese integratie vinden. Wij hebben gewoon in onze ogen de beste kandidaat die we kunnen krijgen en dat is echt een hele goede kandidaat. Ik wijs er ook op hoe snel mevrouw Bérard zich het Nederlands eigen maakt en dat ze zei dat ze op Koningsdag in een oranje pak zou gaan rondlopen. Ik geloof dat mevrouw Bérard al heel duidelijk, door ook de manier waarop ze zich nu gepresenteerd heeft, aantoonde hoezeer ze zich snel de Nederlandse cultuur eigen maakt. Dus nee, ik herken me niet in uw opmerkingen.

Microfoon 3.

De heer Van den Bos

Respect voor het Nederlands van mevrouw Bérard. Heeft zij ook bij houdstermaatschappij van Crédit Agricole gewerkt?

Mevrouw Bérard

Crédit Agricole? Nee.

De voorzitter

Zijn er nog meer vragen? Dat is niet het geval. Ik wil aan het einde van de presentatie van Marguerite en de vragen aan haar toch zeggen dat ik namens al mijn collega's spreek, niet alleen maar in de Raad van Commissarissen maar alle medewerkers in de Bank dat we bijzonder blij zijn dat Marguerite zich bij ons voegt als lid van de Raad van Bestuur en CEO. Ik ben ervan overtuigd dat haar ervaring, leiderschap en strategische competenties een belangrijke bijdrage zullen leveren aan de toekomst van ABN AMRO. Ik denk dat ik ook namens u allen en alle andere aandeel- en certificaathouders spreek wanneer wij haar het allerbeste toewensen. Veel succes Marguerite. Dan gaan wij naar punt 8 van de agenda.

8 UITGIFTE VAN NIEUWE AANDELEN DOOR ABN AMRO EN INKOOP VAN (CERTIFICATEN VAN) AANDELEN DOOR ABN AMRO

De voorzitter

De Algemene Vergadering is bevoegd de Executive Board te machtigen tot uitgifte van aandelen of toekenning van rechten tot het nemen van aandelen, tot uitsluiting van voorkeursrechten en tot inkoop van aandelen of certificaten van aandelen in het aandelenkapitaal van de ABN AMRO.

De Executive Board stelt met goedkeuring van de Raad van Commissarissen voor om de machtigingen die de Algemene Vergadering tijdens de vergadering op 24 april 2024 heeft verleend voor een periode van achttien maanden te vervangen door de nieuwe machtigingen, voorgesteld onder de agendapunten 8 (a), 8 (b) en 8 (c).

Deze machtigingen geven ABN AMRO de flexibiliteit om snel te kunnen handelen als de omstandigheden vragen om over te gaan tot de uitgifte of inkoop van aandelen of certificaten.

Agendapunt 8 bestaat drie onderliggende punten, maar ik stel voor dat wij in één keer door 8 (a), 8 (b) en 8 (c) behandelen. Daarna heeft u de gelegenheid om over het gehele agendapunt 8 vragen te stellen.

8 (a) Machtiging tot uitgifte van aandelen en/of het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen (ter stemming)

De voorzitter

We starten met punt 8 (a). Het voorstel luidt om de Executive Board met ingang van vandaag voor een periode van achttien maanden te machtigen tot, één, de uitgifte van gewone aandelen, voor alle duidelijkheid exclusief gewone aandelen B en tot, twee, het toekennen van rechten tot het nemen van dergelijke gewone aandelen tot maximaal tien procent (10%) van het geplaatste aandelenkapitaal van ABN AMRO op de datum van vandaag.

De Executive Board zal telkens alleen met goedkeuring van de Raad van Commissarissen van deze machtiging gebruik kunnen maken. Verder geldt dat deze machtiging niet gebruikt kan worden voor uitgifte ten behoeve van een dividenduitkering in aandelen of ten behoeve van prestatiebeloningen voor het management of andere medewerkers.

8 (b) Machtiging tot beperking of uitsluiting van voorkeursrechten (ter stemming)

De voorzitter

We gaan door naar punt 8 (b), het voorstel tot machtiging tot beperking of uitsluiting van voorkeursrechten. Ook hiervoor geldt dat de Executive Board alleen met goedkeuring van de Raad van Commissarissen van deze machtiging gebruik kan maken. Omdat vandaag meer dan de helft van het geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd, kan uw vergadering met een gewone meerderheid over het voorstel besluiten.

8 (c) Machtiging tot de inkoop van (certificaten van) aandelen in het eigen aandelenkapitaal van ABN AMRO (ter stemming)

De voorzitter

Punt 8 (c), het voorstel machtiging tot inkoop van aandelen dan wel certificaten van aandelen in het eigen aandelenkapitaal van ABN AMRO. Het voorstel is om de Executive Board met ingang van vandaag en voor een

periode van achttien maanden te machtigen tot inkoop van volledig volgestorte gewone aandelen in het aandelenkapitaal van ABN AMRO of certificaten van aandelen via de beurs of op een andere wijze. Voor alle duidelijkheid, dit ziet niet toe op gewone aandelen B.

De Executive Board kan telkens alleen met goedkeuring van de Raad van Commissarissen van deze machtiging gebruikmaken.

Een inkoop van aandelen of certificaten van aandelen in het aandelenkapitaal van ABN AMRO zou bijvoorbeeld kunnen plaatsvinden ten behoeve van een herstructurering of vermindering van kapitaal, inclusief het teruggeven van kapitaal aan de aandeel- en/of certificaathouders.

Dit gebeurt alleen als wordt voldaan, en ook daarna nog steeds wordt voldaan, aan bestaande en toekomstige solvabiliteitseisen van toezichthouders.

De koers per gekocht aandeel of certificaat van aandelen in het aandelenkapitaal van ABN AMRO dient hierbij minimaal gelijk te zijn aan de nominale waarde van de gewone aandelen en maximaal gelijk te zijn aan honderdtien procent (110%) van de hoogste koers waartegen de certificaten op de transactiedatum dan wel de voorafgaande handelsdag op Euronext Amsterdam werden verhandeld. Indien verleend, vervangt deze machtiging de machtiging afgegeven door de Algemene Vergadering van 24 april 2024.

Er zijn geen vragen vooraf ingediend. Zijn er op dit moment vragen?

De heer Spanier

Voorzitter, is 8 (a) en 8 (b) niet iets voor alleen maar het administratiekantoor omdat wij nu gecertificeerd zijn. Wij hebben certificaten en het administratiekantoor heeft de pure aandelen. Dus dan zouden 8 (a) en 8 (b) volgens mij bij het administratiekantoor thuishouden, want wij kunnen niet over aandelen beslissen.

De voorzitter

Ik kijk even naar de secretaris.

De secretaris

Nee, het geldt voor allebei.

De voorzitter

Het geldt voor allebei, zowel voor certificaten als aandelen. Zijn er nog meer vragen?

Aandeelhouder

Enige tijd geleden, ik weet niet hoe lang het geleden is, is weleens aan de orde geweest dat ABN AMRO misschien over zou kunnen gaan tot de inkoop van eigen aandelen. Maar de kosten moeten ook naar beneden. Is dat nog steeds actueel? Denkt u daar nog steeds over na en behoort dat tot de mogelijkheden om dat op de agenda te zetten een keer?

De voorzitter

Robert.

De heer Swaak

Daar hebben we van gezegd dat we niet eerder dan het tweede kwartaal aanvullende mededelingen doen.

De voorzitter

Zijn er vragen vanuit de livechat?

Moderator

Er zijn geen vragen vanuit de livechat.

De voorzitter

Ik constateer dat er dan geen vragen zijn. Dan gaan we naar punt 9.

9 INTREKKING VAN (CERTIFICATEN VAN) AANDELEN IN HET GEPLAATSTE AANDELENKAPITAAL VAN ABN AMRO (ter stemming)

De voorzitter

Aan de Algemene Vergadering wordt voorgesteld om, op voorstel van de Executive Board en onder voorbehoud van goedkeuring van de Raad van Commissarissen en van de ECB en andere relevante toezichthouders, te besluiten tot intrekking van de volgestorte gewone aandelen of een deel daarvan in het eigen aandelenkapitaal van ABN AMRO die door ABN AMRO zijn verkregen via de beurs of door inkoop van eigen aandelen of certificaten op basis van de onder 8 (c) verstrekte machtiging. Het voorgaande ziet niet op gewone aandelen B.

De intrekking van de ingekochte eigen aandelen zal beperkt zijn tot tien procent (10%) van het totale uitstaande aandelenkapitaal van ABN AMRO op de datum van deze Algemene Vergadering, en is toegestaan voor een periode van achttien maanden na datum van deze Algemene Vergadering.

Er zijn geen vragen vooraf. Zijn er vragen uit de zaal? Geen vragen. Zijn er vragen via de livechat?

Moderator

Er zijn geen vragen vanuit de livechat.

De voorzitter

Dan constateer ik dat er geen vragen meer zijn en ik constateer dan ook dat dit het laatste agendapunt was waarop u uw stem kunt uitbrengen. We gaan dus ook de mogelijkheid om te stemmen binnen enkele momenten sluiten en ik zal na afloop van de rondvraag de stemuitslagen bekend te maken. Dan gaan we nu naar rondvraag en sluiting.

10 RONDVRAAG EN SLUITING

De voorzitter

Zijn er vragen voor de rondvraag?

De heer Van den Bos

Dit is het mooie moment om de heer Swaak te bedanken voor vijf jaar een fundament te leggen bij de bank. Ik heb het net al gememoreerd. Ik heb zelf het idee dat vijfendertig (35) jaar na de fusie van ABN met de AMRO er weer een gezonde basis is om verder te groeien. Mijn dank dus daarvoor. En ik zou zeggen er komt een

vacature vrij bij De Nederlandsche Bank als opvolger van ons PvdA-lid, mijnheer Knot. Het zou mij zeer veel plezier doen als u dat eens in ging vullen.

De voorzitter

Als de heer Swaak mijn advies zou vragen zou ik hem dat ten sterkste afraden.

De heer Van den Bos

Laat ik het zo zeggen. Ik zal het via via bij mijnheer Heinen aan laten komen en ik denk dat de heer Swaak daar een uitstekende kandidaat voor zou zijn. Succes Robert in het vervolg.

De heer Swaak

Dank je wel. Dat is zeer gewaardeerd.

De voorzitter

Zijn er nog meer vragen voor de rondvraag? Mijnheer Spanjer.

De heer Spanjer

Mijnheer de voorzitter wie is er verantwoordelijk voor MeesPierson want daar is het een drama.

De voorzitter

Dat is mevrouw Van der Hooft-Cheong.

De heer Spanjer

Dan wil ik met haar zo meteen een gesprek hebben.

De voorzitter

Dus misschien na de vergadering.

De heer Spanjer

En mijn tweede ding is uiteraard mijnheer Swaak. Ik wil u ook bedanken voor de vijf jaar dat wij prettig samen hebben gewerkt.

De voorzitter

Zijn er nog meer vragen voor de rondvraag?

Moderator

Mijnheer de voorzitter, in de livechat hebben wij een vraag van de heer Van Veen ontvangen. Daarnaast wil hij zich graag richten tot mevrouw Bérard. Ik zal eerst de vraag en vervolgens zijn aanbevelingen aan mevrouw Bérard.

Ter bijdrage aan een verdere beleidswijziging ten gunste van de defensie van Europa en dan met name in Nederland dat een traumatische ervaring heeft gehad met zwakte op dit gebied, zoals ervaren te Srebrenica in 1995 en als slachtoffer door de Russische oorzaak van de ramp met MH-17, graag deze vraag: in het Engelse jaarverslag 2024 komt het woord defense tweeënzestig (62) keer voor maar voor het merendeel gaat het over cybersecurity defense en uw three lines of defense policy. Slechts twee keer gaat het over het kredietbeleid waarbij uw exclusion list of controversial weapons voorrang heeft. In het overzicht van het uitstaande totaal aan kredieten wordt de defensiesector genoemd als onderdeel other loans hetgeen slechts minder dan nul

komma vier procent (0,4%) bedraagt waarna even later een bedrag van één miljoen euro (€ 1.000.000) staat voor public order and safety. Derhalve vraag ik welke concrete stappen met voorbeelden de ABN AMRO heeft ondernomen sinds de grootschalige inval van Rusland in de Oekraïne in februari 2022 om de kredietverlening aan bedrijven en startups en het aanbod voor klanten die willen beleggen in de defensiesector uit te breiden? Ook verneem ik graag of de bank in haar hoedanigheid van discretionair vermogensbeheerder voor private en institutionele cliënten en in het ABN AMRO-pensioenfonds in de defensiesector belegt.

Dan een aanbeveling aan mevrouw Bérard:

Geachte mevrouw Bérard, ik heb veel respect voor president Emmanuel Macron die net als onze voormalige premier Mark Rutte en veel van onze parlementariërs sterk heeft geijverd voor een sterke defensiesector in Europa. Ik weet dat BNP Paribas al lange tijd een zeer sterke focus heeft op ESG, wat zijn focus op en betrokkenheid bij de defensiesector misschien heeft beperkt, maar ik hoop dat u onze bank zult helpen om op de meest mogelijke manier een sterkere geldschieter en facilitator van de defensiesector te worden. ABN AMRO hanteert momenteel een zeer restrictief en streng uitsluitingsbeleid met betrekking tot de defensiesector, waarbij het zich vooral richt op duurzaamheid en ethische overwegingen, dat verder gaat dan wat de Nederlandse toezichthouder AFM vereist voor een groot bedrijf op de uitsluitingslijst, bijvoorbeeld General Dynamics Corp, dat een van de weinige bedrijven is die de broodnodige munitie levert aan Oekraïne. Gezien de enorme bedreigingen waaraan ons continent is blootgesteld, hebben we, zoals de Nederlanders zeggen, 'alle hens aan dek' nodig. We hebben hiervoor een sterke leider nodig en ik hoop dat u zich gaat bewijzen als de juiste leider voor ABN AMRO, en een toonaangevend en succesvol voorbeeld zult worden in Europa in deze belangrijke uitdaging. Met vriendelijke groet, Peter van Veen.

De voorzitter

Ik vraag aan Robert om het eerste deel van de opmerkingen en reacties te geven en ik ga ervan uit dat mevrouw Bérard het tweede deel ter harte neemt.

De heer Swaak

Het sluit eigenlijk heel nadrukkelijk aan op wat ik eerder heb gezegd in deze vergadering. Om bij uw opmerking over ons pensioenfonds te beginnen, die heeft een eigen positie en maakt haar eigen afwegingen. Wij hebben ons eigen beleid en policies waar u aan refereert toch nog een keer beoordeeld en hebben vastgesteld dat daar waar er sprake is van controversiële wapens, dat zal u niet verbazen, er terughoudendheid in is, maar alle andere toepassingen op het gebied van defense, en daar waar het zeker gaat over dual usage, voor ons een startpunt is van het gesprek met ondernemingen en met bedrijven. Dat hebben we ook het afgelopen jaar gemerkt. De cijfers waaraan u refereert zijn een historisch gegeven en we hebben nu geconstateerd dat die actualiteit vereist dat we met zijn allen die investeringen in defensie ter hand nemen en dat gaan wij ook zeker doen, zoals we dat niet nu al aan het doen zijn.

De voorzitter

Dan wil ik ook nog even stilstaan bij het vertrek van Robert. Robert, wij nemen afscheid van jou na vijf jaar als CEO en ik wil je toch enorm persoonlijk ook bedanken voor jouw bijdrage aan de ABN AMRO. Toen jij kwam zaten we aan het begin van de covid-pandemie, een tijd van grote onzekerheid. Wij hadden de mogelijkheid om elkaar nog lieflijk te ontmoeten voordat jij het pad opging van CEO van ABN AMRO. Al jouw andere kennismaking was zoals jezelf zei kennismaken en besturen via de lens van de camera. Je hebt ons uitstekend door deze moeilijke periode geleid en zorggedragen voor de veiligheid van de medewerkers en dat is geen sinecure. We hebben onder jouw leiding meer strategische focus gekregen, duidelijke keuzes gemaakt ten aanzien van onze klanten. Dat kwam vandaag ook weer ter sprake. In onze activiteiten en geografische footprint zijn we ons in toenemende mate terecht gaan richten op Noordwest-Europa. Je hebt de Executive

Board vernieuwd door zowel van binnen als buiten talent aan te trekken. Je hebt ook een aanzienlijke verbetering van de financiële prestaties gerealiseerd. Je hebt zelf al gerefereerd aan de ontwikkeling van de aandelenkoers over de afgelopen jaren. Maar naast die professionele prestaties wil ik je bedanken voor je warme persoonlijkheid en je verbindende rol in de organisatie. Ik denk dat je daarmee een grote invloed op ons allemaal hebt gehad. Ook het belang van diversiteit stond altijd hoog in jouw vaandel. Dat kwam ook tot uitdrukking in de zeer goede samenwerking tussen de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur die ook onder jouw leiding een grote impuls heeft gekregen. Ik moet eerlijk zeggen dat ik met grote bewondering heb gezien hoezeer jij Marguerite geholpen hebt om een vliegende start te maken door haar zeer goed aan de hand te nemen, om haar kennis te laten maken met de bank, niet alleen de bank maar ook met de omgeving van de bank, met klanten, et cetera. Dus daar alle dank voor namens de Commissarissen, ik ben ervan overtuigd dat ik ook voor de medewerkers van de ABN AMRO spreek, maar ik spreek ook vooral namens mijzelf voor je grote bijdrage en inzet en wij wensen je veel succes in je toekomst. Het ga je goed.

Dan nogmaals een warm welkom voor onze nieuwe bestuursvoorzitter, Marguerite. We zijn erg blij met je komst. We hebben ontzettend veel positieve reacties gekregen, zowel van binnen als van buiten de Bank. Dus dat belooft veel en wij zien enorm als Raad van Commissarissen uit naar de samenwerking met jou. Dank daarvoor.

En dan ben ik als laatste punt de stemuitslagen verschuldigd. Ik kan u mededelen dat punt 2 (e) negenennegentig komma drieënzeventig procent (99,73%) is, punt 2 (g) honderd procent (100%), 3 (b) honderd procent (100%), 4 (a) negenennegentig komma vijfenzeestig procent (99,65%), 4 (b) negenennegentig komma vijfenzeestig procent (99,65%), 5 (b) honderd procent (100%), 5 (c) honderd procent (100%), 6 (e) negenennegentig komma zesennegentig procent (99,96%), 8 (a) negenennegentig komma zesennegentig procent (99,96%), 8 (b) vierennegentig komma zesentwintig procent (94,26%), 8 (c) negenennegentig komma achtennegentig procent (99,98%), 9 negenennegentig komma negenennegentig procent (99,99%). Daarmee sluit ik de vergadering, maar niet voordat ik Mariken feliciteer met haar fantastische score. Gefeliciteerd en hiermee sluit ik de vergadering. Dank voor uw aanwezigheid.